

Skálatrøð, 16 august 2017

J.nr. 17/00104

Marknaðaravgerð - heilsølumarknaðurin fyri

Fastnet terminering - marknaður 3

Marknaðarskilmarkan, marknaðarkanning og marknaðaravgerð – Føroya Tele & Vodafone

Ver. 1.0

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Fororð

Fjarskiftiseftirlitið sendi í 11. apríl 2017 útkast til marknaðaravgerð fyri fastnet terminering – marknað 3, til hoyringar hjá Føroya Tele og Vodafone.

Sum fylgja av hoyringini hefur Fjarskiftiseftirlitið gjørt av, at eisini *un-managed* VoIP hald skulu takast við undir marknað 3, og at at KPI'ar skulu almannakunngerast hálvárliga, og ikki mánaðarliga sum lagt var upp til í útkastinum. Harumframt eru smærri másligar tillagingar eru gjørdar.

Loksins er ígildiskoman útsett nakað í mun til útkastið. Skyldurnar á marknaði 2 koma í gildi soleiðis:

- Skylda um krevisatgongd kemur í gildi 1. oktober 2017.
- Skylda um ikki diskriminátión kemur í gildi 1. oktober 2017.
- Skylda um gjøgnumskygni kemur í gildi 1. oktober 2017.
- Skylda um prístamarhald grundað á rímuligar prísir kemur í gildi 1. oktober 2018.
- Skylda um roknskaparligt sundirbýti kemur í gildi 1. Januar 2018.

Skálatrøð, 16. August 2017

Vegna Fjarskiftiseftirlitið

Jógvan Thomsen, stjóri

/ Marner Jacobsen, búskaparfrøðingur

Heilsølumarknaðir fyrir fastnet terminering

Innihald

1.1. Sambandið millum originering, transit og terminering	1
1.1.1. Terminering lýst í smálutir	2
1.1.2. Avrokning fyrir terminering	3
1.1.3. Avtalur um terminering	4
1.2. Skilmarking av heilsølumarknaðinum fyrir fastnet terminering	6
1.2.1. Tænastur fevndar av marknaðinum fyrir fastnet terminering	6
1.3. Trýstigatestin	9
1.3.1. Nýkomara gáttin	9
1.3.2. Útlit til broytingar í marknaðarbygnaðinum móti virknari kapping	10
1.3.3. Kappingarlógin er ikki nóg mikið til nøktandi at viðgera sannaða marknaðarbrekið	10
1.4. Áseting av marknaðinum fyrir fastnet terminering sum viðkomandi	11
1.5. Tilnevning av RMS veitarum á marknaði 3	12
1.6. Skyldir álagdar á marknaði 3	13
1.6.1. Skylda til kervisatgongd	13
1.6.2. Skylda til ikki diskriminátión	19
1.6.3. Skylda til gjøgnumskygni	20
1.6.4. Skylda til prístamarhald	22
1.6.5. Skylda til roknskaparligt sundurbýti	26
1.6.6. Ígildiskoma	26
1.7. Skjal 1– Minstukrøv til innihaldið í standardtilboðum (marknaður 3)	27
1.8. Skjal 2 - Roknskaparreglur	29
1.9. Keldur	32

Fjaraskiftiseftirlitið

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

1.1. Sambandið millum originering, transit og terminering

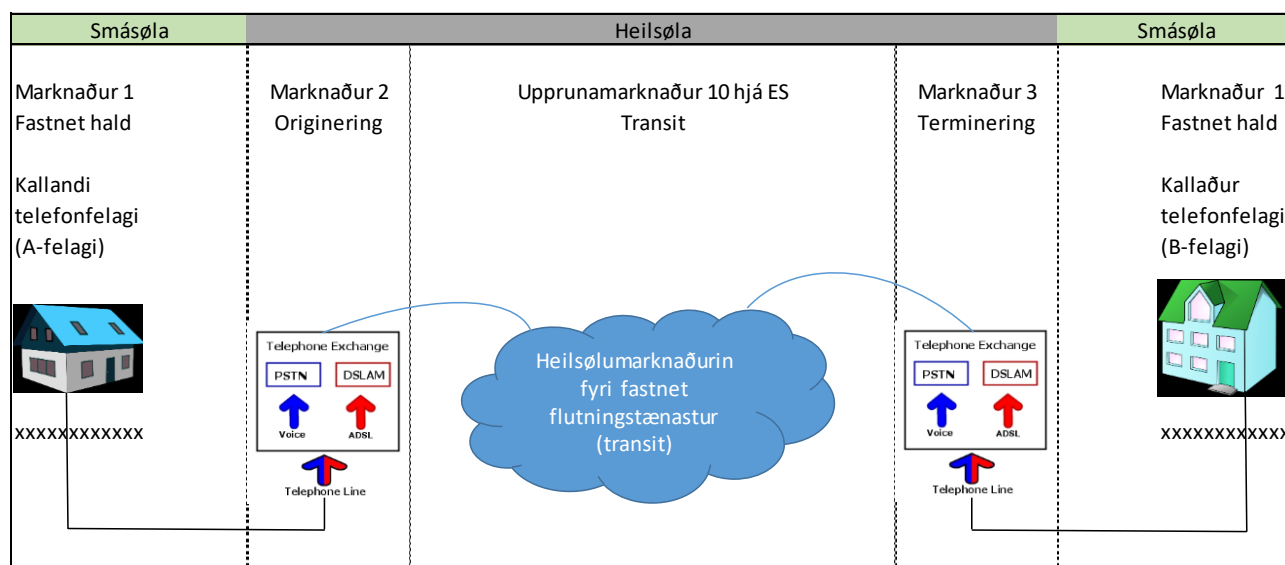
Mynd 1 niðanfyrir gevur eitt yvirlit yvir samanhagirnar millum fastnet marknaðirnar. Marknaður 1 fevnir um sjálvt fastnet haldið, sum verður selt á smásølumarknaðinum fyri fastnet hald, j.b. kolonnurnar við yvirskriftini “Smásøla” í ávíkavist vinstru og høgru síðu á myndini.

Til tess at telefonfelagin kann brúkað haldið til at ringja við, eru trinnar grundleggjandi heilsølutænastur neyðugar: originering (marknaður 2), flutningur (transit) og terminering (marknaður 3).

Origineringstænastan á marknaði 2 er lýst í næstu kolonnuni í mynd 1, og fevnir m.a. um dirigering og taksering. Originering verður veitt av tí veitaranum, sum A-felagin (uppkallandi telefon felagin) er kundi hjá. Access undirstøðukervið¹ er nærri lýst undir “Heilsølumarknaðurin fyri fastnet access (originering)”.

Flutningstænastan (transit) á upprunamarknaði 10 hjá ES fevnir um flutning av ferðslu millum centralar, t.e. frá einum sambindingarpunktið til eitt annað sambindingarpunkt². Hendan sæst í miðjuni á mynd 1. Talan er oftast um flutning yvir long strekki. Í Føroyum eru ongar innlendis fastnet flutningstænastur, sum koma undir heilsølumarknaðin fyri flutningstænastur (upprunamarknað 10 hjá ES). Flutningsmarknaðurin er tí ikki viðkomandi í Føroyum, men kann vera viðkomandi tá tosað verður til felagar uttanlands.

Termineringurveitingin er lýst í næstuttastu kolonnuni til høgru í mynd 1, har tað stendur “Marknaður 3”, og fevnir um móttøku og dirigering av uppkallinum til B-felagan.

Mynd 1 Sambandið millum fastnet telefoni marknaðirnar

Sum tað sæst í næstuttastu kolonnuni á myndini omanfyri, verður koparlinjan splittað millum PSTN og DSLAM³. DSLAM er eitt breiðbandsmóthald sum er uppsett í skápinum við vegjaðaran. PSTN gongur til linjukortið, soleiðis sum greitt er nærri frá undir “Marknaðaravgerð - heilsølumarknaðurin fyri fastnet

¹ Eisini kallað “býtiskervið”.

² Transit verður av ES allýst sum flutningur millum centralar í sama kervi, flutningurin frá einum kervi til eitt annað, og reinur flutningur tvørturum eitt ella fleiri 3. parts kervi, til tess at røkka kervið hjá B-felagnum (O.J. 2003/311/EC, 2003, p. 18). Henda seinasta allýsingin er helst tann mest vanligu, men ES nýtir breiðari allýsingina, har eisini flutningur millum centralar í sama kervi, ella frá einum kervið til tað næsta er transit flutningur. Orsøkin er, at tað er substitútion millum hesi sløg av transit (Erhvervsstyrelsen, 2008a, p. 20).

³ Enskt: “*Digital Subscriber Line Access Multiplexer*”.

access (originering)”, brot 1.1. PSTN og breiðband (xDSL) eru felags um koparlinjuna. PSTN nýtir teir lægru frekvensirnar (300 – 3.000 Hz), meðan hægru frekvensir verða nýttir til DSL (Coll, 2016, p. Loc. 692).

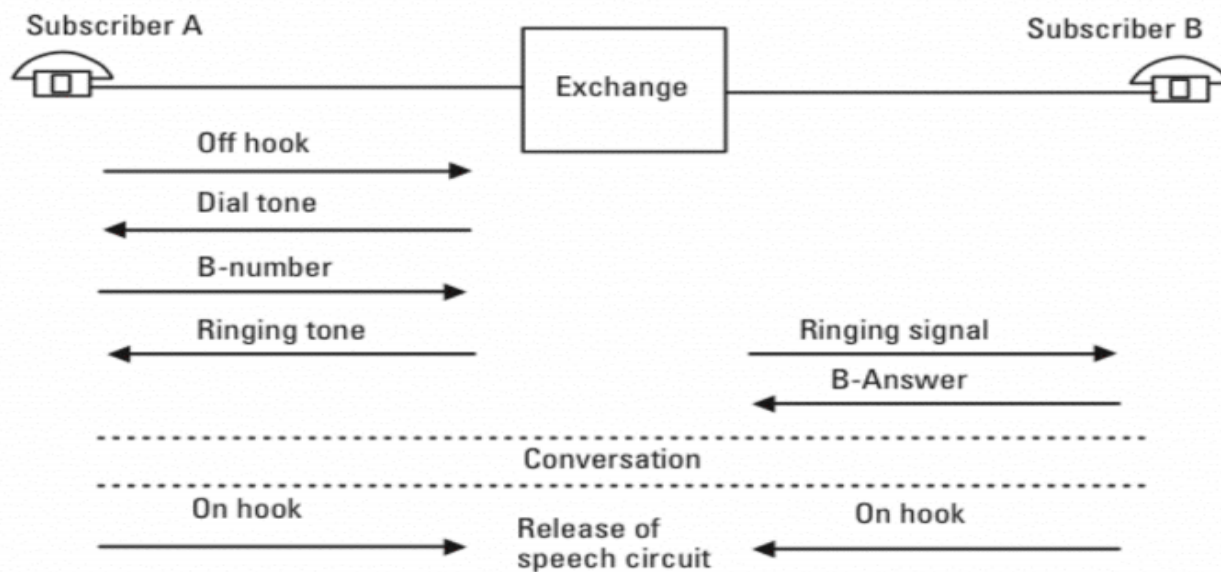
Í roynd og veru fevnir næstuttasta kolonnan til høggru í mynd 1 tí um 2 marknaðir, nevnliga heilsølu-marknaðin fyrri fastnet terminering og heilsølumarknaðin fyrri breiðband. DSL verður viðgjørt nærri undir heilsølumarknaði 5 (upprunamarknaður 12 hjá ES). Vit skulu her einans viðgera heilsølumarknaðin fyrri fastnet terminering, ið vit skulu nevna marknað 3 (upprunamarknaður 9 hjá ES), jb. mynd 1.

1.1.1. Terminering lýst í smálutir

Heilsølumarknaðurin fyrri fastnet terminering fevnir um móttøku og dirigering av uppkallinum til B-felagan, og snýr seg um mótsetta endan av origineringstænastuni.

Terminering verður veitt á staðnum, har B-felagin er staddur. Er talan um fastnet, so fer termineringin fram í kervinum hjá veitaranum, har B-felagin er kundi. Verður ringt til eina farteleson, so fer termineringin fram í tí fartelesonkervinum, sum fartelesonin júst tá hevur samband við. Er B-felagin, ið t.d. er kundi hjá Vodafone, staddur í Kina, so er tað kinesiski veitarin, ið veitir termineringstænastuna. Tað skal viðmerkjast, at í hesum fòrinum, har B-felagin er staddur uttanlands, so kemur flutningurin frá fòroyska centralinum til farteleson centralin í Kina ikki undir heilsølumarknaðin fyrri flutning, men undir upprunamarknað 16 hjá ES, ið er marknaðurin fyrri farteleson terminering (Erhvervsstyrelsen, 2008a, p. 13).

Mynd 2 niðanfyrri, lýsir í høvudsheitum, hvørjar yvirskipaðar tænastur talan er um, tá vit tosa um originering og terminering. Origineringstænastan er lýst í vinstru síðu. Termineringstænastan í høggru síðu.

Mynd 2 Termineringstænastan (í høggru síðu) - princippskita

Source: Torlak. N.d.

Sym mynd 2 vísir, fevnir termineringsveitingin um at móttaka B-nummar signalið í kervinum hjá B-felaganum, senda ringisignal til telefonina hjá B-felaganum, senda svar aftur í hin endan tá B-felagin hevur lyft hornið av, halda sambandið meðan telefonfelagarnir tosa saman, og loksins at slíta sambandið tá felagarnir leggja hornið á.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

1.1.2. Avrokning fyri terminering

Tað finnast tvinnar avrokningarmeginreglur fyri terminering: *calling party pays* (CPP) ella *receiving party pays* (RPP).

Tá tað kemur til fastnet, so nýta vit í Føroyum CPP avrokning. Tá telefonfelagin (A-felagin) ringir til annan telefonfelaga (B-felaga), keypir televeitarin har A-felagin er kundi fastnet terminering í heilsølu frá tí televeitararum, sum hevur B-felagan sum kunda.

Ringir ein fastnet felagi hjá Vodafone til ein VoIP felaga hjá FT Samskifti, so rindar Vodafone terminering til FT Samskifti, og øvugt, um ein fastnet felagi hjá FT-Samskifti ringir til ein VoIP felaga hjá Vodafone. Bæði Vodafone og FT-Samskifti framleiða nevniliga sína egnu terminering á VoIP. Tá talan er um PSTN og ISDN ið ringt verður til, er tað í báðum førum FT-Net ið framleiðir termineringsveitingina. Tí verður talan um at uppkallandi veitarin, annaðhvørt talan er um FT-Samskifti ella Vodafone, rindar fyri terminering til FT-Net.

Ringir ein kundi hjá Føroya Tele til ein telefonfelaga hjá TDC í Danmark, so rindar Føroya Tele fyri terminering til TDC. Føroya tele krevur so sín fastnet felaga óbeinleiðis fyri terminering (og originering) umvegis uppkalls- og minuttgjaldið. Sama ger Vodafone, tá ein kundi hjá teimum ringir til ein telefonfelaga uttanlands.

Termineringsprísurin sum veitarin hjá uppkallandi felaganum rindar kann vera ymiskur, alt eftir um viðkomandi felagi ringir til ein fastnet- ella farteleson felaga. Søguliga hevur tað verið væl dýrari at ringt til eina farteleson, enn til eina fastnet telefon. Hetta er m.a. orsøkin til, at ymiskar nummar seriur verða nýttar fyri fastnet og farteleson. Á tann hátt kann uppringjandi kundin (A-felagin) frammanundan rokna út, hvat samrøðan kemur at kosta, tí A-felagin kennir nummarið hjá B-felaganum, og harvið um talan er um eitt fastnet- ella fartelesonnummar.

Eisini tá tað kemur til innlendis farteleson avrokna vit í Føroyum eftir CPP meginregluni. Veitarin hjá einum farteleson kunda, sum ringir til ein annan felaga, rindar fyri terminering til veitaran hjá móttakandi felaganum. Eisini her kunnu termineringsgjöldini vera ymisk, alt eftir um ringt verður til eina fastnet telefon ella farteleson. Kallandi kundin kann síggja á nummarinum, ið ringt verður til, hvørt talan er um eina fastnet telefon ella farteleson, og kann harvið frammanundan rokna út, hvat samrøðan fer at kosta.

Annaðleiðis er, tá føroyska fartelesonin sum ringt verður til, er stødd uttanlands. Tá hevur kallandi felagin vanliga ikki móguleika fyri frammanundan at vita, hvar telefonin er stødd. Er móttakarinn staddur uttanlands, verður samrøðan terminera í kervinum hjá einum útlensskum veitara. Hetta er tað vit nevna reiking. Í løtuni er hetta ofta til ein prís, ið er hægri enn innlendis farteleson terminering. Tí verður RPP meginreglan nýtt í hesum føri, tvs. móttakarinn rindar, tí tað er avtalan sum veitarin hjá móttakandi fartelesonfelaganum hevur við útlenska telefelagið, ið er avgerandi fyri kostnaðin av uppkallinum.

Veitarin hjá B-felaganum rindar tí eitt gjald til útlenska veitaran fyri at terminera uppkallið. Hetta gjaldið er kent frammanundan, sambært tí reikingaravtalu sum partarnir hava. Tí ber til hjá veitaranum hjá B-felaganum at áseta kostnað hjá sínum telefonfelagum fyri uttanlandssamskifti, greinað á lond, sum B-felagin so kann kunnað seg um.

Móttakandi felagin hevur tí móguleika til frammanundan at rokna út, hvat samrøðan í hesum føri kemur at kosta. Og móttakandi felagin hevur móguleika fyri at lata vera við at svara telefonini, og kann tí stýra kostnaðinum. Tann, ið ringir upp, hevur ikki hendan móguleika, tí hann ofta ikki veit, hvar móttakarinn er staddur, herundir um hann er staddur uttanlands og hvar.

Heilsølumarknaðir fyrri fastnet terminering

Fjaraskiftiseftirlitið

Fleiri veitarar, herundir fýroysku veitararnir, bjóða í dag kundunum *flatrate* fyrri uttanlands reiking. Oftast er tó eitt hámark á, hvussu nógvur minuttir ella tímar av talu eru íroknaðir *flatrate*. Tískil hevur móttakandi fartelefoni kundin sum er staddur uttanlands ikki longur nakað incitament til ikki at svara, so longi hann ikki hevur rokkið hámarkinum fyrri *flatrate* reiking.

1.1.3. Avtalur um terminering

Til tess at terminera í kervinum hjá einum øðrum veitara krevst, at veitararnir hava eina avtalu um sambinding⁴. Hendan kann vera beinleiðis millum partarnar, ella umvegis aðrar veitarar. Avrokningin fyrri terminering kann soleiðis annaðhvørt fara fram beinleiðis millum originerandi og terminerandi veitaran, ella fara fram sum ein ketuavrokning⁵, har veitarin sum skal hava gjald krevur hetta frá nærmasta flutningsveitara⁶ osv., til rokningin loksins endar á borðinum hjá gjaldandi veitaranum.

Fýroysku veitararnir hava sambindingaravtalur sínamillum, og við útlendskar veitarar.

Standard fýroyska sambindingaravtalan á fastneti er “*Aftale om koblet samtrafik mellem Føroya Tele (P/F Telefonverkið) og P/F Xxxx*” (Standardversion), juni 2014 (FT-Net, 2014a).

Prísirnir fyrri terminering á fastneti eru at finna í “Prísyvirlit”, p.t. pr. desember 2016, sum finst á heimasíðuni hjá FT-Net (www.ftnet.fo). Prísirnir fyrri terminering á fastneti eru ásettir sum eitt fast uppringingargjald og eitt minuttgjald. Minuttgjaldið er hægri í dagtímunum gerandisdagar (peak, t.e. mánadag til leygardag kl. 08 – 18), og lægri uttanfyri dagtímarnar og sunnudagar (off-peak). Fylgjandi kostnaðir hava verið galdandi síðani 1. mai 2015:

- Uppringingargjald terminering: 0,0230 kr.
- Termineringstænasta peak: 0,0206 kr./minutt
- Termineringstænasta off-peak: 0,0120 kr./minutt

Fyri ikki at nýtast at gera avtalu við “øll heimsins telefeløg”, so hava fýroysku veitararnir avtalu við ein ella fleiri stórri útlendskar veitarar, og kunnu virka undir avtalunum sum hesi stórri feløg hava við onnur feløg. Ein termineringsveiting kann tí sum omanfyri nevnt vera fevnd av fleiri sambindingaravtalum, sum virka í forlongilsí av hvørjari aðrari, til samrøðan kemur fram til tann veitaran sum fremur endaligu termineringsveitingina. Herav fylgir eisini, at til tess at røkka termineringsveitaranum, kann talan vera um veiting av transit og dirigering umvegis eitt ella fleiri feløg á leiðini.

Kostnaðurin sum fýroyskir veitarar rinda fyrri terminering uttanlands er tí ymiskur, alt eftir hvar samrøðan skal terminerast, og kann umframt eitt termineringsgjald fevna um gjald fyrri transit og dirigering til veitarar á vegnum.

Er talan um VoIP, so kann avtalan og ferðslan tó vera annaleiðis enn omanfyri nevnt. IP ferðsla kann flytast umvegis internetið, og tí nýtast í prinsippinum ikki fleiri sambindingarpunkt á vegnum millum A- og B-felagan. Heilt so einfalt er tað tó ikki; er tað ein PSTN felagi sum ringir til ein VoIP móttakara, so skal signalið konverterast frá SS7-signalering (sum verður nýtt til PSTN) til IP. Konverteringin kann fara fram hjá avsendandi veitaranum, og so kann transmissiónin fara fram umvegis IP allan vegin til móttakandi veitaran uttan millumliggjandi sambindingarpunkt. Hinvegin kann samrøðan eisini fara umvegis SS7-signalering (tvs. vanligt PSTN), og so blíva konvertera til IP hjá móttakandi veitaranum. Konverteringin kann eisini fara fram

⁴ “Interconnection” á enskum og “samtrafik” á donskum. Donsku sambindingaravtaluarnar nevnt “samtrafikaftaler”.

⁵ Danskt: “Kaskadeafregning”.

⁶ Danske: “Transitoperatør”.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

onkrastaðir ímillum, alt eftir hvat er avtalað. Men sum heild ber til at minka um sambindingarpunktini á vegnum, og harvið um transmissións- og kerviskostnaðin, við at nýta VoIP.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

1.2. Skilmarking av heilsølumarknaðinum fyri fastnet terminering

1.2.1. Tænastur fevndar av marknaðinum fyri fastnet terminering

Eftirspurningurin eftir terminering er beinleiðis avleiddur av eftirspurninginum hjá telefonfelagunum eftir at ringja til ávís telefonnummur. Tað er televeitarin sum rekur fastnetið, har B-felagin er kundi, sum avgerð hvør tøkni verður nýtt at binda B-felagan í kervið, og sum ger tað møguligt at terminera eitt uppkall.

Øll terminering í almennum fjaraskiftisnetum á einum føstum stað, og sum lúka góðskukrøvini í ritinum “Marknaðaravgerð - smásølumarknaðurin fyri fastnet hald – marknaður 1”, brot 1.2, undirpunktini 1.2.1, 1.2.2 og 1.2.3 um atkomu, stabilitet og talugóðsku, eru at meta sum termineringstænastur sum hoyra til marknað 3. Tænastan er soleiðis óheft av hvør tøkni verður nýtt (tøknineutral).

Normurin fyri hvørt góðskukrøvini eru lokin er PSTN terminering, ið tryggjar kundanum talu sum verður upplivd at vera í reallívi til aðrar endabrúkarar, við einum føroyskum ella útlendskum telefonnummari.

PSTN, ISDN og VoIP

Tað eru bert 2 veitarar, ið levera fastnet terminering í Føroyum: Føroya Tele (FT-Net & FT-Samskipti) og Vodafone. Hjá Føroya Tele er tað FT-net sum stendur fyri PSTN og ISDN terminering, meðan FT-Samskipti stendur fyri VoIP terminering. Vodafone leverar VoIP terminering. Teir kundar sum hava PSTN ella ISDN hald umvegis Vodafone, hava tað sum fast forval, har FT-Net stendur fyri termineringini. Bæði *managed* og *un-managed* VoIP hald koma undir marknaðin fyri fastnet terminering.

Eftirsum tað er uppkallandi telefonfelagin sum avgerð, hvønn hann ringir til og harvið hvør televeitari skal terminera uppkallið, so kann televeitarin hjá A-felaganum ikki frítt velja, hvørjum hann keypir terminering frá. Televeitarin hjá B-felaganum hevur monopol uppá at terminera í sínum egna kervi. Ongin annar veitari hevur møguleika at sleppa framat at terminera í kervinum hjá viðkomandi veitara. Har er tískil hvørki eftirspurnings- ella útboðssubstitutiún. Nýkomara gáttin er tískil sera høg, og talið av termineringsmarknaðum svarar tí til talið av fastnet fjaraskiftiskervum. Herav fylgir eisini, at heilsølumarknaðurin fyri fastnet terminering ikki er útsettur fyri kapping.

Fartelefoni terminering

Av somu orsök sum í “Marknaðaravgerð - smásølumarknaðurin fyri fastnet hald - marknaður 1”, brotið 1.2.4, metir Fjaraskiftiseftirlitið ikki, at fartelegi terminering hoyrir við til marknað 3. Umframt tey viðurskipti, ið har eru nevnd⁸, so skal ein uppringing til eina fartelegu, alt eftir hvar telefonfelagin er staddur, terminerast í einum MSC⁹ ella øðrum skiftili í økinum har fartelegin er stódd, og sum í mun til bústaðin hjá felaganum ikki er eitt fast stað. Fartelegu terminering er tí ikki substituerbar við PSTN terminering.

Krossporteringslíknandi tænastr

Tá ein televeitari bjóðar eina umstillingstænastru, sum umstillar uppkall til fastnetið til eina fartelegu, er talan um eina krossporteringslíknandi tænastru. Fastnet nummarið er so at siga “portera” til eina fartelegu.

⁸ Fartelegin er persónlig meðan fastnet telefonin verður nýtt av øllum húskinum. Fartelegin er ikki á einum føstum stað. Atkoman, stabiliteturin og ljóðgóðskan í farteleginini er treytað av frástøðu og plasing í mun til nærmastu basisstøð, og veitarin kann ikki tryggja einstaka telefonfelaganum ein ávísan kapasitet góðsku, tí talið av brúkarum sum nýta somu basisstøð kann skifta yvir tíð. Loksins eru fartelegin bundin av atgongd til løtt battari.

⁹ “*Mobile Switching Center*”.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Fjarskiftiseftirlitið

A-felagin hevur soleiðis ikki møguleika fyri at vita, at hann í roynd og veru ringir til eina farteleson, og at uppkallið tískil verður terminera í farteleson kervinum har B-felagin er kund¹⁰.

Televeitarin hjá A-felaganum rindar tó bert televeitaranum hjá B-felaganum fyri fastnet terminering. Munur í kostnaði millum fastnet og fartelesoni terminering ber televeitarin hjá B-felaganum sostatt.

Krossporteringslíknandi tænanstani er í roynd og veru farteleson terminering, jb. omanfyri. Men í ES er praksis, at slíkar krossporteringslíknandi tænansturn kortini verða roknaðar sum partur av marknaði 3; ES kommissiónin vísir í hesum sambandi til, at tænanstani økonomiskt og funktionelt svarar til fastnet terminering, og út frá einum eftirspurningssjónarhorni kann A-felagin ikki síggja mun á vanligari fastnet terminering og krossporteringslíknandi tænanstuni. Tískil er tænanstani substituerbar við PSTN terminering (Erhvervsstyrelsen, 2013d, pp. 43-45). Fjarskiftiseftirlitið metir somuleiðis, at terminering av ferðslu til krossporteringslíknandi tænansturn er partur av marknaði 3.

Rætta avrokningin fyri slíka krossporteringslíknandi tænansturn er, at veitarin hjá A-felaganum rindar fastnet terminering til veitaran hjá B-felaganum. Avrokningin av farteleson termineringini er so ein spurningur fyri veitaran hjá B-felaganum, sum kann velja at taka gjald frá B-felaganum fyri farteleson termineringina.

Yvirtakseraðar tænansturn

Nøkur nummur verða nýtt til yvirtakseraðar tænansturn, t.d. informatións og innihaldstænansturn. Endamálið við at ringja er tå ikki vanlig samrøða, men ein tænansturn sum uppkallandi brúkarin metir hevur eitt merivirði. Veitarin av slíkum yvirtakseraðum tænansturnum hevur ein sjálvstøðugan áhuga í, at tænanstani er økonomiskt kappingarførð, og tískil at termineringsgjaldið ikki er ov høgt. Er termineringsgjaldið ov høgt, kann útbjóðarin av tænanstuni velja ein annan televeitaran. Samsvarandi ES praksis (Erhvervsstyrelsen, 2013d, p. 45), metir Fjarskiftiseftirlitið ikki, at yvirtakseraðar tænansturn eru fevndar av marknaði 3.

Niðurstøða um tænansturn á marknaði 3

Tær tænansturn¹¹, sum Fjarskiftiseftirlitið metir hoyra til marknað 3 eru tískil:

- Terminering av ferðslu umvegis PSTN
- Terminering av ferðslu umvegis ISDN
- Terminering av ferðslu umvegis *managed* VoIP (*managed* og *un-managed* IP ferðslu yvir breiðband, VoB, við froyuskum telefonnummari)
- Terminering av ferðslu til krossporteringslíknandi tænansturn

Avgerandi fyri, um ein veitari kann sigast at útbjóða tænansturn á marknaði 3 er, at fylgjandi treytir kumulativt eru uppfyltar:

1. fjarskiftisveitarin skal tøkniliga kontrollera og ráða yvir telefonnummarinum sum ringt verður til, og har uppkallið skal terminerast,
2. fjarskiftisveitarin, sum bjóðar terminering, skal hava ræði á tí centralútgerð (ella tilsvarandi), sum setir veitaran fòran fyri at standa fyri termineringini av ferðsluni til kallaða telefonfelagan,
3. at fjarskiftisveitarin, sum bjóðar terminering, skal vera fòrur fyri at móttaka, dirigera, viðgera og útveksla uppkallferðsluna í sambindingarpunktinum, har uppkallið eftir originering (og møguligan

¹⁰ Tænanstani virkar tó ikki hinvegin; um umstillaði felagin ringir frá fartelesonini, so hevur hon ikki fastnet summarið sum avsendara, men farteleson nummarið. Tí er krossporteringslíknandi tænanstani bert viðkomandi fyri terminering, og ikki fyri originering.

¹¹ Produkt.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

transit)¹² verður latið veitaranum við tí fyri eyga at lata hetta víðari til telefonfelagan, ið ringt verður til.

Tað er kappingarávirkanin sum er avgerandi fyri um tænanastan hoyrir til marknað 3. Hvat slag av tøkni nýtt verður, er hinvegin ikki avgerandi (tøknineutralt).

¹² Transit er tó í lýtuni ikki viðkomandi millum føroyskar veitarar.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

1.3. Trýstigatestin

Til tess at rættvísgera at áleggja forhandarskyldur, skulu í ES høpi trýggjar kumulativar treytir vera uppfyltar (EC, 2014, pp. 8-11). Hetta er sonevnda trýstigatestin, ið var lýst í ritinum “Regulering av fjarskiftis-marknaðum”, brotið 1.6.5.

Trýstigatestin er hendan (O.J. 2014/710/EU, p. 83):

- at strukturella, lögfrøðiliga ella regulatoriska gáttin at sleppa inn á marknaðin sum nýkomari er høg og ikki-fyribils,
- at útlit eru ikki til at marknaðarbygnaðurin broytist móti virknari kapping innan relevanta tíðarhvarvið, havandi atlit til undirstøðiskervisgrundaða kapping og aðra kapping innanfyri nýkomaragáttina, og,
- at kappingarlógin einsamøll er ónøktandi til hóskaði at viðgera sannaða marknaðarbrevið.

Í hesum brotinum skulu vit kannað, hvørt marknaður 3 fyri fastnet terminering lýkur trýstigatestina.

1.3.1. Nýkomara gáttin

Termineringsmarknaðurin er serstakur við tað, at tað bert er veitarin, sum eigur kervið, ið kann terminera samrøður í kervinum. Tað er tí ongin orsök at tosa um eina nýkomaragátt; ongin veitari hevur møguleika at terminera í kervinum hjá einum øðrum veitara, og tí er nýkomaragáttin óyvirkomilig.

Vit hava bert eitt fastnet kervi í Føroyum til PSTN og ISDN. Tað er FT-Net sum eigur kervið og sum tískil er monopolistur á tí kervinum. Tá tað kemur til VoIP eru tveir veitarar, FT-Samskipti og Vodafone, sum hvør er monopolistur til terminering á sínum egna kervi.

Keyparamakt, um slík er, kann tó gera, at ein monopolmarknaður kortini er útsettur fyri einum ávísium kappingartrýsti.

Tá egnir telefonfelagar (A-felagar) ringja til ein telefonfelagar sum eru kundar hjá einum øðrum veitara (B-felaga), rindar veitarin hjá A-felaganum fyri terminering til veitaran hjá B-felaganum. Men A-felagin hevur onga ávirkan á, hvønn veitara B-felagin hevur valt, herundir um hesin er dýrur ella bíligur í terminering.

Eftirsum veitarin hjá A-felaganum ikki avgerð hvar felagin ringir, herundir um hann ringir til B-felagar hjá einum øðrum veitara, so hevur veitarin hjá A-felaganum vanliga onga keyparamakt. Samstundis er onki samband millum eftirspurningin hjá B-felaganum eftir at fáa fastnet uppkall termineraði, og prísir fyri terminering í B-kervinum; tað er ikki B-felagin sum rindar fyri termineringina, men veitarin hjá A-felaganum. B-felagin hevur tí onki incitament til at skifta veitara, um veitarin hjá honum tekur ein høgan termineringsprís fyri at terminera uppkall frá A-felaganum til sín (B-felagan).

Fjarskiftiseftirlitið metir tí ikki, at keyparamakt hava keyparamakt á termineringsmarknaðinum.

Termineringsgjöldini eru í seinasta enda borin av telefonfelaganum hjá einum øðrum veitara (veitaranum hjá A-felaganum). Á hendan hátt er marknaðarmekanismen sett úr gildi, tá tað kemur til terminering. Hvørt einstakt kervi er tí ein avmarkaður termineringsmarknaður uttan nakra kapping, har hvør einstøkur veitari er monopolistur við 100% marknaðarparti á sínum termineringsmarknaði.

Hartil kemur, at vanligir telefonfelagar hava ikki innlit í heilsølutakstir fyri terminering. Men heilsølutakstirnar fyri terminering leggja ein botn undir takstin fyri at ringja. Høgir termineringsprísir føra til hægri uppringingar og minuttprísir, og avmarkað áhugan hjá veitarum at bjóða *flatrate* ella eitt ávíst tal av “ókeypis” minuttum.

Heilsølumarknaðir fyrir fastnet terminering

Um ongin regulering er, hava veitarar eitt incitament til at taka høggar termineringsprísir. Og smáir veitarar vilja vanliga hava størri incitament til at seta høggar termineringsprísir, enn størri veitarar.

1.3.2. Útlit til broytingar í marknaðarbygnaðinum móti virknari kapping

Við tað at terminering pr. definitión er ein monopolforrætning, so eru heldur ikki útlit til broytingar í marknaðarbygnaðinum móti virknari kapping.

1.3.3. Kappingarlógin er ikki nóg mikið til nøktandi at viðgera sannaða marknaðarbrekið

Kappingarlógin, ið virkar ex post, er ikki egnað til at loysa trupulleikar á marknaðum, har nýkomaragáttin er óyvirkomuliga høg, har keypararnir ikki hava keyparamakt, og har hvør einstakur veitari er monopolistur á sínum egna marknaði. Har er sektorspecificikka fjarskiptislógin, ið virkar ex ante, rættara amboðið.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

1.4. Áseting av marknaðinum fyri fastnet terminering sum viðkomandi

Við grundarlagið í omanfyristandandi er tað niðurstøðan hjá Fjarskiftiseftirlitinum, at marknaðirnir fyri fastnet terminering, undir einum nevndir marknaður 3, eru viðkomandi marknaðir sambært fjarskiftislógini, § 8 stk. 1.

Fastnet termineringsmarknaðirnir fevna um:

- Terminering av ferðslu umvegis PSTN
- Terminering av ferðslu umvegis ISDN
- Terminering av ferðslu umvegis VoIP (*managed* og *un-managed* IP ferðsla yvir breiðband, VoB, við føroyskum telefonnummari)
- Terminering av ferðslu til krossporteringslíknandi tænastrur

Talan er um 2 fastnet termineringsmarknaðir, ein fyri hvønn veitara:

- Føroya Tele: PSTN, ISDN og VoIP terminering í fastnet kervinum og terminering av ferðslu til krossporteringslíknandi tænastrur, og
- Vodafone: VoIP terminering og terminering av ferðslu til krossporteringslíknandi tænastrur

Fjarskiftiseftirlitið ásetir hervið, við heimild í fjarskiftislógini, § 8 stk. 1, at heilsølumarknaðurin fyri fastnet terminering í kervinum hjá Føroya Tele er ein viðkomandi marknaður, sum kemur undir felagsheitið marknaður 3.

Fjarskiftiseftirlitið ásetir hervið, við heimild í fjarskiftislógini, § 8 stk. 1, at heilsølumarknaðurin fyri fastnet terminering í kervinum hjá Vodafone er ein viðkomandi marknaður, sum kemur undir felagsheitið marknaður 3.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

1.5. Tilnevning av RMS veitarum á marknaði 3

Tað liggur í “sagens natur”, at hvør einstakur veitari sum monopolist við 100% marknaðarparti á sínum egna marknaði, samstundis hevur ráðandi marknaðarstøðu á viðkomandi marknaði. Tískil eru báðir veitararnir, sum veita fastnet (PSTN, ISDN, VoIP og/ella krossporteringslíknandi tænastr) veitarar við ráðandi marknaðarstøðu (RMS) á sínum egna termineringsmarknaði.

Fjarskiftiseftirlitið tilvevnir hervið, við heimild í fjarskiftislógini, § 8, Føroya Tele at vera RMS-veitara, t.e. veitara við ráðandi marknaðarstøðu, á heilsølumarknaðinum fyri fastnet terminering í kervinum hjá Føroya Tele, marknaður 3.

Fjarskiftiseftirlitið tilvevnir hervið, við heimild í fjarskiftislógini, § 8, Vodafone at vera RMS-veitara, t.e. veitara við ráðandi marknaðarstøðu, á heilsølumarknaðinum fyri fastnet terminering í kervinum hjá Vodafone, marknaður 3.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

1.6. Skyldir álagdar á marknaði 3

Sambært fjarskiftislógini, § 10, kann Fjarskiftiseftirlitið áleggja veitarum, ið hava ráðandi marknaðarstöðu, eina ella fleiri av skyldunum nevnar undir FSL § 10 stk. 1 nr. 1 – 6. Fjarskiftiseftirlitið kann undir serligum umstøðum eisini áleggja aðrar skyldur, um tær í stk. 1 nevndu skyldur ikki eru egnaðar ella nøktandi til at fremja kapping og virkisføri. Skyldurnar, sum fjarskiftiseftirlitið kann áleggja, eru nærri greinaðar í ritinum “Regulering av fjarskiftismarknaðum”, brotini 1.2.5 og 1.2.6.

Sum nevnt frammanfyri, er hvørt einstakt kervi ein serstakur og viðkomandi marknaður fyri terminering, har kerviseigarin hevur ráðandi marknaðarstöðu, og harvið kann áleggjast forhandaskyldur. Skyldirnar niðanfyri eru tí galdandi fyri ávikavist Føroya Tele í sínum kervi, og Vodafone í sínum kervi.

Fjarskiftiseftirlitið áleggur hervið Føroya Tele og Vodafone fylgjandi skyldur:

1. Skyldu til kervisatgongd (FSL § 11)
2. Skyldu til ikki diskriminátión (FSL § 12)
3. Skyldu til gjøgnumskygni (FSL § 13)
4. Skyldu til prístamarhald (FSL § 15)
5. Skyldu til roknskaparligt sundurbýti (FSL § 14)

Skyldurnar eru hvat viðvíkir Føroya Tele galdandi fyri terminering av PSTN, ISDN og VoIP, og fyri terminering í sambandi við krossporteringslíknandi tænastrur. Viðvíkjandi Vodafone eru skyldurnar galdandi fyri VoIP, og fyri terminering í sambandi við krossporteringslíknandi tænastrur.

1.6.1. Skylda til kervisatgongd

Kervisatgongdartænastrur¹³ fevna um PSTN, ISDN og VoIP terminering í heilsølu, og terminering av krossporteringslíknandi tænastrum í heilsølu.

Føroya Tele, ávikavist Vodafone, fáa sambært FSL § 11 hervið álagt skyldu at veita hesar kervisatgongdartaænastrur:

- Føroya Tele hevur skyldu til at geva øðrum fjarskiftisveitarum atgongd til at levera uppkallferðslu við tí fyri eygað at terminera til PSTN, ISDN, VoIP B-felagar, og terminera til B-felagar, ið nýta krossporteringslíknandi tænastrur,
- Føroya Tele hevur skyldu til at geva øðrum veitarum atgongd til samhúsing í samband við PSTN, ISDN, VoIP og krossporteringslíknandi tænastrur, við atliti til útveksling av uppkallferðslu.
- Vodafone hevur skyldu til at geva øðrum fjarskiftisveitarum atgongd til at levera uppkallferðslu við tí fyri eygað at terminera til VoIP B-felagar, og terminera til B-felagar, ið nýta krossporteringslíknandi tænastrur,
- Vodafone hevur skyldu til at geva øðrum veitarum atgongd til samhúsing í samband við VoIP og krossporteringslíknandi tænastrur, við atliti til útveksling av uppkallferðslu.

Harumframt skal Føroya Tele, ávikavist Vodafone, bjóða øðrum fjarskiftisveitarum atknýttar tænastrur v.m. saman við omanfyristandandi kervisatgongdartaænastrum. Við atknýttar tænastrur skilst veitingar sum verða keyptar í sambandi við fastnet terminering og terminering av krossporteringslíknandi tænastrum, og sum eru neyðugar fyri at keypandi veitarin hevur ein veruligan móguleika og javnbjóðis treytir, til at bjóða

¹³ Ein kervisatgongdartaænasta verður á donskum rópt “netadgangsprodukt”.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Fjaraskiftiseftirlitið

fastnet terminering á marknaðinum. Dømi um slíkar atknýttar tænar eru multipleksing, streymveiting, inspan kápling¹⁴ v.m. Dømini eru ikki úttømandi.

Føroya Tele, ávikavist Vodafone, hava eisini skyldu til at eftirlíka øllum rímiligum umbønnum frá fjaraskiftisveitarum um at gera ella broyta avtalur um fastnet terminering, atknýttar tænar v.m.

Skyldan um kervisatgongd fevnr eisini um, at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, hevur skyldu til:

1. at samráðast við veruligum og reiðuligum ætlanum við alternativar veitarar, ið søkja um atgongd,
2. framhaldandi at geva atgongd til fasilitetir, sum atgongd longu er givin til,
3. at geva fría atgongd til tøknilig markamót, protokollir ella aðrar lyklatøknir, sum eru avgerandi fyri interoperatibilitet, hetta uttan mun til um talan er um veruliga ella virtuella atgongd,
4. at bjóða atgongd til tænar, sum eru neyðugar fyri interoperabilitet mellum kervi, og samband millum endabrukarar, herundir hentleikar til intelligentar kervistænar,
5. at bjóða atgongd til rakstrarstuðulsskipanir ella líknandi telduskipanir, sum eru neyðugar til at skapa verulig kappingarviðurskifti,
6. at bjóða fysiska og logiska samanbinding av samskiftiskervum ella kervisfasilitetum, og
7. at bjóða atgongd til atknýttar tænar so sum tænar viðvíkjandi samleika¹⁵, geografiska plasing¹⁶ og hjáveru¹⁷.

Føroya Tele, ávikavist Vodafone, má ikki, við at umdefinera kervisluteindir, hugtøk v.m., sleppa sær undan at liva upp til skyldurnar omanfyri.

Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal tryggja, at skyldan verður uppfyllt á ein hátt sum er reiðuligur, rímiligur og rættstundis. Føroya Tele, ávikavist Vodafone, má ikki umvegis mannagongdir, fortreytir, krøv, allýsingar ella onnur tiltøk, sum eru eignaði til tess, seinka, avmarka ella útihýsa at skyldan til kervisatgongd verður lokin, uttan so at hetta er grundað á saklig atlit, ið eru verd at verja.

Proportionalitetur

Sum útgangspunkt kunnu hvørki Føroya Tele, ávikavist Vodafone, nokta eina ítøkiliga umbøn um avtalu ella broyting í avtalu um kervisatgongd frá einum alternativum veitara, uttan so at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, eftir eina ítøkiliga meting kemur fram til at atgongdin ikki er tøkniliga gjørlig, at atgongdin hóttir integritetin í kervinum, ella at atgongdin áleggur Føroya Tele, ávikavist Vodafone, eina órímiliga byrðu sæð í mun til endamálið við atgongdini. Føroya Tele, ávikavist Vodafone, hevur soleiðis skyldu til at ganga umbønini á mæti, so longi umbønin er rímilig (proportional) og heimilað.

Fjaraskiftiseftirlitið tekur sambært FLS § 57, um annað ikki er ásett, avgerðir eftir fjaraskiftislógini og hevur eftirlit við, at reglurnar í lógini verða hildnar, undir hesum at veitarar av fjaraskiftiskervum og fjaraskiftis-tænarum halda sínar skyldur.

¹⁴ Ein in-span kaðal er ein kaðal millum ein samankoblingarbrunn uttanfyri samhúsingarhúsið (staðið) og útgerðina sum veitarin hevur samhúsað. Sum dømi kann Vodafone hava ein in-span kaðal frá einum brunni uttanfyri Klingruna, sum gongur inn til útgerðina hjá Vodafone sum stendur inni í Klingruni hjá Føroya Tele og uppsamlar fastnetferðslu.

¹⁵ "Identifikatióin".

¹⁶ "Lokatióin".

¹⁷ "Presence".

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Fjarskiftiseftirlitið

Bæði alternativum veitarin og Føroya Tele, ávikavist Vodafone, kunnu sambært FSL § 7 stk. 6 leggja spurningin um avvísing av eini umbøn um stovnan ella broyting av avtalu um kervisatgongd ella sambinding fyri Fjarskiftiseftirlitið, sum so tekur avgerð.

Føroya Tele, ávikavist Vodafone, kann flyta heilsølukundar frá eini tænastru, sum Føroya Tele, ávikavist Vodafone, metir er ein órímlig byrða at varðveita, til eina aðra tænastru sum kann koma í staðin fyri tænastru, sum Føroya Tele, ávikavist Vodafone, ynskir at niðurlaggja. Tvídráttir hesum viðvíkjandi kunnu sbrt. FSL § 7 stk. 6 leggjast fyri Fjarskiftiseftirlitið til avgerð.

Í tann mun at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, ynskir at útfasa gamla tøkni sum ein ella fleiri alternativir veitarar hava atgongd til sambært skylduni um kervisatgongd, og tað eftir metingini hjá Føroya Tele, ávikavist Vodafone, vil vera ein órímlig byrða at varðveita gomlu tøkni vegna alternativu veitararar, skal Føroya Tele, ávikavist Vodafone, varsla alternativu veitaraunum í minsta lagið 2 mánaðir frammanundan at tøkni verður niðurløgd. Eisini hesi føri kunnu leggjast fyri Fjarskiftiseftirlitið sbrt. FSL § 7 stk. 6.

Møguleiki er eisini fyri at kera til Fjarskiftiseftirlitið eftir FSL § 70 stk. 1.

Innihaldið í skylduni um kervisatgongd

Skyldan um at geva atgongd til at terminera ferðslu inniber, at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal bjóða atgongd til, og ganga øllum rímligum umbønnum frá alternativum veitarum á mæti, um at sleppa at levera uppkallferðslu við tí fyri eygað at terminera til B-felagar, herundir terminera til B-felagar, ið nýta kross-porteringslíknandi tænastru.

Føroya Tele skal bjóða alternativum veitarum fylgjandi kervisatgongdartænastru:

- Atgongd til at levera uppkallferðslu til PSTN, ISDN og VoIP B-felagar hjá Føroya Tele á hesum støðum (eftir vild alternativa veitarans):
 - o Klingran 1-5, 188 Hoyvík, og
 - o Torvgøta, 620 Runavík.
- Atgongd til at levera uppkallferðslu til B-felagar hjá Føroya Tele, sum nýta krossporteringlíknandi tænastru.
- Atgongd til at útvexla omanfyrstandandi ferðslu umvegis SS7¹⁸ og IP-Interconnect¹⁹.

Vodafone skal bjóða alternativum veitarum fylgjandi kervisatgongdartænastru:

- Atgongd til at levera uppkallferðslu til VoIP B-felagar hjá Vodafone á hesum støðum:
 - o Staravegur 9, 100 Tórshavn (Elektron), alternativt
 - o Klingran 1-5, 188 Hoyvík (Føroya Tele)
- Atgongd til at levera uppkallferðslu til B-felagar hjá Vodafone, sum nýta krossporteringlíknandi tænastru.
- Atgongd til at útvexla omanfyrstandandi ferðslu umvegis IP-Interconnect.

¹⁸ SS7 er ein globalur standard til signalering, sum er allýstur av ITU (International Telecommunication Union), ið er ein stovnur undir ST. SS7 ásetir protokollir fyri hvussu kervislutir samskifta í sambandi við uppkall, ruting og kontroll, bæði á fastneti og trádleyst. SS7 verður vanligi nýtt til PSTN og ISDN.

¹⁹ IP-Interconnect er útvexling av IP-ferðslu, vanligi umvegis SIP protokollina (Session Initiation Protocol). SIP protokollin stýrir m.a. etablering ("setup") og terminering av VoIP taluuppkallum, og er ein standardur hjá IETF (Internet Engineering Task Force).

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Skyldan fevnir um inngangandi uppkallferðslu og merkir, at móttakandi veitarin (tvs. Føroya Tele, ávikavist Vodafone) hevur ábyrgdina av dirigering og aðrari viðgerð í móttakandi centralútgerðini (ella líknandi), har uppkallið verður yvirlevarað, til tess at verða avlevarað hjá endabrákarinum (B-felaganum). Viðgerð av inn-gangandi uppkallferðslu í centralútgerð (ella líkn.) eftir sambindingarpunktið og áðrenn linjukortið (ella til-svarandi), og avsluttandi koblingin til endabrákaran (B-felagan), eru eisini fevnd av termineringstænastuni.

Fyri Vodafone er galdandi, at sambindingarpunktið er hjá einum transitt-veitaranum, annaðhvørt Elektron ella Føroya Tele²⁰. Tað er skyldan hjá Vodafone at tryggja sær umvegis avtalur við transittveitaranum, at Vodafone livir upp til skylduna um kervisatgongd í sambandi við terminering, herundir at prísurin fyri terminering ikki er hægri enn mestuprísir álagdir í sambandi við skyldu um prístamarhald.

Innihaldið í samhúsingarskylduni

Bæði Føroya Tele og Vodafone hava fingið álagt samhúsingarskyldu. Samhúsingarskyldan hjá Føroya Tele verður fyrst lýst. Síðan verður skyldan hjá Vodafone, ið veitir kervisatgongd umvegis ein transit-veitaranum, lýst.

Samhúsingarskyldan á marknaðinum fyri fastnet terminering merkir, at Føroya Tele hevur skyldu at veita alternativum veitarum, ið hava loyvi sambært FSL § 4, samhúsing, virtuella samhúsing ella onnur sløg av felags nýtslu av tilhoyrandi fasilitetum, jb. FSL § 11 nr. 2.

Samhúsing er ein sjálvstøðug kervisatgongdartænasta. Tað er soleiðis ikki ein treyt fyri at hava krav uppá samhúsing, at viðkomandi alternativu veitari samstundis keypir aðrar kervisatgongdartænastur, sum skulu nýtast í sambandi við kervisatgongdina. Tað er tó ein treyt fyri at ein alternativur veitari hevur rætt til samhúsing vísandi til hesa marknaðaravgerð, at skyldan viðvirkar til at loysa ásannaðar kappingar-trupulleikar, og at hon undirstuðlar aktivitetin hjá alternativu veitaranum á marknaðinum fyri fastnet terminering (PSTN, ISDN, VoIP ella krossporteringslíknandi tænastrur), eitt nú við at gera tað møguligt hjá alternativu veitaranum at útvexla og flyta ferðslu egna vegna, ella vegna aðrar veitarar.

Samhúsingarskyldan er ikki avmarkað til ferðslu sum hevur sín uppruna í eini avtalu um terminering. Alternativu veitarin kann soleiðis nýta samhúsingina til aðrar aktivitetir, sum ikki hava nakað við fastnet terminering at gera. Alternativu veitarin kann umframt egna ferðslu, eisini nýta samhúsingina til at útvexla og flyta ferðslu vegna aðrar veitarar.

Samhúsingarskyldan merkir eisini, at alternativu veitarar hava rætt til at fáa atgongd til at seta upp, brúka og viðlíkahalda egnar centralar, neyðuga transmissiónsútgerð, koblingsútgerð, krossfelt v.m. í central-bygningum, framskotnum centralum ella øðrum støðum sum Føroya Tele eigur, leigar ella á annan hátt ræður yvir.

Víðari merkir samhúsingarskyldan, at ein alternativur veitari sum er samhýstur hjá Føroya Tele, kann lata 3. partar, herundir aðrar veitarar, uppstilla og viðlíkahalda útgerð á samhúsingarstaðnum.

Samhúsingarskyldan er galdandi uttan mun til hvussu Føroya Tele velur at innrætta samhúsingarstaðið.

Virtuel samhúsing

Í tann mun at tað ikki er praktiskt møguligt at gera avtalu um samhúsing á eini ella fleiri lokatiónum, hevur Føroya Tele skyldu til uttan kostnað fyri alternativu veitaranum, at geva alternativu veitaranum atgongd til neyðugan transmissiónskapitet fram til tær lokatiónum, sum alternativu veitarin ynskir atgongd til (*virtuel*

²⁰ Vodafone upplýsir, at alt samtrafikk samskiptið hjá Vodafone gongur umvegis Staraveg 9 í Tórshavn, t.e. hjá Elektron. Samstundis upplýsir Vodafone, at so gott sum øll útvexling av fartelefoni og fastnet ferðslu fer umvegis Kringluna í Hovík, t.e. hjá Føroya Tele (Vodafone, 2017).

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

samhúsing). Skyldan at veita atgongd til ókeypiss transmissiónskapasitet er avmarkað til ta frástøðu, sum svarar til frástøðuna millum teir bygningar, centralútgerð v.m., sum atgongd ynskist til, og nærmasta alternativa tilsvarandi samhúsingarstað. Transmissiónskapasiteturin skal hava tilsvarandi funktionalitet sum tann kapasiteturin sum kann fáast á tí lokatiónum, sum alternativivi veitarin hevur biði um samhúsing til.

Innanhýsis kaðalføring

Til tess at stuðla undir kappingini á heilsølumarknaðinum fyri fastnet terminering fevnir samhúsingarskyldan eisini um at Føroya Tele hevur skyldu til at lata alternativar veitarar, ið hava rætt til samhúsing, gera kaðalføring sínámillum á samhúsingarstaðnum. Tað er ein treyt, at minst annar av þørtunum er aktivur á marknaðinum fyri fastnet terminering, og at báir veitararnir eru umboðaðir á samhúsingarstaðnum.

Innanhýsis kaðalføringin kann nýtast til øll sløg av ferðslu. Tað er soleiðis ikki ein fortreyt, at ferðslan er úrslit av avtalu við Føroya Tele. Tað er heldur ikki ein fortreyt, at ferðslan er úrslit av aktivitetum á termineringsmarknaðinum.

Føroya Tele hevur skyldu til at veita tilboð um, at tann alternativivi veitarin sjálvur kann leggja innanhýsis kaðal til ein annan veitara, og skyldu at veita alternativa veitaranum tilboð um leigu av transmissiónsambandi frá Føroya Tele. Føroya Tele hevur skyldu til at veita kaðalbakkar ella líknandi, sum alternativivi veitarin kann nýta til egna innanhýsis kaðalføring til annan veitara á samhúsingarstaðnum.

Innbjóðing av 3. þørtum

Um ein alternativur veitari, sum hevur rætt til samhúsing, ynskir at lata aðrar veitarar, sum ikki hava rætt til samhúsing á tí ávísa lokalitetinum, standa fyri ferðsluni hjá sær, hevur Føroya Tele skyldu til at loyva tí alternativa veitaranum at geva 3. parti atgongd til at seta upp og viðlíkahalda útgerð á samhúsingarstaðnum. Rætturin til at bjóða 3. parti atgongd hevur sum fortreyt, at hetta er til tess at undirstuðla aktivitetirnar hjá tí alternativa veitaranum á heilsølumarknaðinum fyri fastnetterminering. Tað er ikki ein fortreyt, at tann alternativivi veitarin er til staðar á samhúsingarlokalitytinum, tá 3. partur verður innbjóðaður. Endamálið er, at alternativivi veitarin og 3. partur skulu hava møguleika at etablera seg samstundis á samhúsingarstaðnum.

3. partur, sum verður bjóðaður innum á viðkomandi samhúsingarstaði, hevur hendan rætt frá tí alternativa veitaranum. 3. partur vinnur soleiðis ikki sjálvstøðug rættindi móttvegis Føroya Tele, og tað er tann alternativivi veitarin, sum hevur øll avtaluviðurskifti við Føroya Tele, uttan so at annað er avtalað millum allar tryggjar partar.

Samhúsing hjá transitt-útbjóðara

Fyri Vodafone er galdandi, at sambindingarpunktið er hjá einum transitt-veitara, annaðhvørt hjá P/F Elektron ella Føroya Tele.

Vodafone hevur skyldu til, umvegis avtalur við transittveitaran, at tryggja at alternativir veitarar hava atgongd til samhúsing eftir somu reglum sum eru lýstar omanfyri (fyri Føroya Tele), herundir hvat viðvíkir innihaldinum í samhúsingarskylduni, skylduni til virtuella samhúsing, skylduni til at loyva innanhýsis kaðalføring, og innihaldið í skylduni til at loyva innbjóðing av 3. þørtum. Við øðrum orðum skal Vodafone stilla alternativar veitarar, sum ynskja at levera VoIP uppkallferðslu til terminering í kervinum hjá Vodafone, sum um sambindingarpunktið var hjá Vodafone sjálvum.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Grundgevingar fyri skyldu til at veita kervisatgongd

Skyldan er áløgð út frá teimum viðurskiftum, ið eru nevnd í brotunum 1.3.1, 1.3.2 og 1.3.3. Dentur er m.a. lagdur á, at Føroya Tele hevur monopol á tænastrunum PSTN, ISDN, VoIP og krossporteringslíknandi tænastrum í egnum kervi, ávikavist at Vodafone hevur monopol á VoIP og krossporteringslíknandi tænastrum í egnum kervi, og at nýkomaragáttin í báðum førðum er óvirkomiliga høg. Tí er ongin kapping um termineringstænastrur.

Tað er tí neyðugt at áleggja skyldu um kervisatgongd, til tess at geva alternativum veitarum møguleika at víðaristilla uppkall frá egnum felagum (A-felagum) til felagar í kerwinum hjá Føroya Tele, ávikavist Vodafone.

Í tann mun at veitarar brúka ein transitt-veitarar til útveksling av ferðslu, so er tað neyðugt at viðkomandi veitari umvegis kommersiellar avtalur tryggjar sær, at transitt-veitarin livur upp til skyldurnar sum veitarin hevur til kervisatgongd. Alternativt hevði borið til at sloppið sær undan skylduni við at nýta 3. partar sum transitt-veitarar, og tað hevði verið óacceptabult.

Uttan skylduna vil tað ikki vera møguligt hjá alternativum veitarum at bjóða seg fram á marknaðinum fyri fastnet, tí tað er ein fortreyt at teirra telefonfelagar kunnu ringja til felagar sum eru fastnet kundar hjá Føroya Tele, ávikavist Vodafone. Fjarskiftiseftirlitið metir tí, at skyldan er proportional og væl grundað sambært endamálinum við fjarskiftislógini.

Grundgevingar fyri samhúsingarskylduni

Samhúsingarskyldan tryggjar, at kervisatgongdin verður kostnaðareffektiv og skilagóð. Uttan skylduna hava alternativir veitarar ongan møguleika fyri sjálvir at standa fyri levering av termineringsferðslu til Føroya Tele, ávikavist Vodafone.

Fjarskiftiseftirlitið metir, at tað er væl grundað at loyva alternativum veitarum at nýta samhúsingina til aðra ferðslu, enn bert til termineringsferðslu, og til ferðslu fyri aðrar veitarar. Harvið fáa alternativir veitarar gagnnýtt íløguna í útgerð, og kunnu harvið fáa stór- og samrakstrarfyrirminur. Tað er við til at javntseta alternativar veitarar við Føroya Tele, ávikavist Vodafone, til gagns fyri kappingina.

Fjarskiftiseftirlitið metir ikki, at samhúsingarskyldan er meira víðgongd enn ásannaðu kappingartrupulleikarnir geva høvi til. Skyldan tryggjar, at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, ikki kann halda alternativar veitarar uttanfyri marknaðin, og er við til at lækka gáttina inn á marknaðin.

Fjarskiftiseftirlitið metir tí at skyldan er proportional og væl grundað sambært endamálinum við fjarskiftislógini.

Grundgevingar fyri virtuelli samhúsing

Virtuella samhúsingarskyldan er neyðug í teimum førum, har tað ikki er pláss á eini lokatiún hjá Føroya Tele, ávikavist Vodafone. Skyldan er við til at tryggja, at alternativir veitarar ikki verða verri stillaðir enn Føroya Tele, ávikavist Vodafone, av ávum sum alternativu veitararnir ikki hava ávirkan á, og tryggjar at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, hevur eitt incitament til at "skapa" pláss.

Fjarskiftiseftirlitið metir tí at skyldan er proportional og væl grundað sambært endamálinum við fjarskiftislógini.

Grundgevingar fyri skyldu til innanhýsis kaðalføring

Skyldan tryggjar, at alternativir veitarar kunnu samstarva innanhýsis ella við 3. partar, soleiðis at kostnaðurin kann minimerast. Á hendan hátt sleppa alternativir veitarar frá at gera ein samankoblingarbrunn uttanfyri økið hjá Føroya Tele, ávikavist Vodafone; ein loysn, ið er munandi dýrari enn innanhýsis

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

kaðalføring, og sum uttan skylduna til innanhýsis kaðalføring hevði verið einasta alternativ til at lata Føroya Tele, ávikavist Vodafone, taka sær av ferðsluni. Um alternativir veitarar samstarva, minkar tað eisini um tørvin á samhúsingarplássi.

Skyldan er tí við til at økja um kappingina og effektivitetin.

Fjarskiftiseftirlitið metir tí at skyldan er proportional og væl grundað sambært endamálinum við fjarskiftislógini.

Skyldan til at loyva innbjóðing av 3. pørtum

Skyldan ger tað møguligt hjá alternativum veitarum at spara samhúsingarkostnað og pláss, um alternativ veitarin ynskir at brúka 3. partar á ávísnum samhúsingarpositiónum. Harvið ber til at húsast meira rationelt, samstundis sum valmøguleikarnir hjá alternativa veitaranum víðkast.

Alternativið hjá alternativum veitarum at samstarva við 3. partar er at gera ein samankoblingarbrunn uttanfyri økið hjá Føroya Tele, ávikavist Vodafone; ein loysn, ið er munandi dýrari enn at 3. partar etablera seg saman við alternativa veitaranum á lokatiónum hjá Føroya Tele, ávikavist Vodafone.

Fjarskiftiseftirlitið metir tí at skyldan er proportional og væl grundað sambært endamálinum við fjarskiftislógini.

Grundgeving fyri skylduni um samhúsing hjá transitt-útbjóðara

Ein veitari, ið ikki hevur egna sambindingarlokatiónum, kann nýta ein transitt-útbjóðara. Tískil er neyðugt at áleggja í hesum førinum Vodafone, at tryggja samhúsing hjá transitt-útbjóðaranum.

Var skyldan ikki áløgd, so kundi ein veitari sloppið sær undan skylduni til samhúsing, við at leggja sambindingarlokatiónum hjá 3. parti.

Fjarskiftiseftirlitið metir tí at skyldan er proportional og væl grundað sambært endamálinum við fjarskiftislógini.

1.6.2. Skylda til ikki diskriminatiónum

Fjarskiftiseftirlitið áleggur við heimild í FSL § 12 stk. 1, at:

1. Føroya Tele, ávikavist Vodafone, undir samsvarandi umstøðum bjóðar veitarum ið hava loyvi sambært FSL § 4, tænastr til tilsvarandi treytir og prísir, og
2. at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, útbjóðar tænastr og veitir upplýsingar til aðrar veitarar undir somu umstøðum, til somu treytir, prísir og í somu góðsku, sum er galdandi fyri tænastr, sum Føroya Tele, ávikavist Vodafone, veitir sær sjálvum, dótturfeløgum og samstarvsfeløgum.

Omanfyrstandandi skal skiljast sum ein skylda til somu viðgerð undir somu umstøðum, og at viðgerðin fer fram á sakligum og objektivum grundarlag. Føroya Tele, ávikavist Vodafone, hevur sostatt skyldu til at tryggja, at alternativir veitarar, innanhýsis deildir, dótturfeløg og samstarvsfelagar verða viðgjørð líka undir somu umstøðum.

Skyldan merkir víðari, at fyri allar kervisatgongdartænastr og staklutir av slíkum tænastrum, sum innganga sum partur av ella verða nýttar í sambandi við kervisatgongd, og har kervisatgongdartænastr ella stakluturin av hesi tænastr er sambæriligur tvørturum ymiskar marknaðir, skal Føroya Tele, ávikavist Vodafone, bjóða heilsølukundanum hesa kervisatgongdartænastr ella staklutin av kervisatgongdartænastr til somu prísir, treytir v.m., uttan mun til á hvørjum heilsølumarknaði kervisatgongdartænastr ella stakluturin av kervisatgongdartænastr verður seldur á.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Skyldan merkir, at alternativir veitarar, ið hava loyvi sambært FSL § 4, og sum gera avtalu við Føroya Tele, ávikavist Vodafone, um kervisatgongd viðvíkjandi eini tænastru, sum er fevnd av hesi marknaðaravgerð, hava rætt til somu prísir og treytir, sum Føroya Tele, ávikavist Vodafone, brúkar innanhýsis í samtakinum, ella við aðrar samstarvsfelagar.

Tað er uttan týdning fyri skylduna til ikki diskriminátión, hvussu Føroya Tele, ávikavist Vodafone, allýsir, strukturerar ella organiserar sína organisatión, sínar tænastru ella líknandi. Prísir og treytirnar skulu tó síggjast í eini heild; til ber ikki at “velja tað besta” burtur úr ymiskum avtalum (“*cherry picking*”), sum eru gjørdar undir ymiskum umstøðum.

Grundgevingar fyri skyldu til ikki diskriminátión

Skyldan er áløgd út frá teimum viðurskiftum, ið eru nevnd í brotunum 1.3.1, 1.3.2, og 1.3.3. Dentur er m.a. lagdur á, at Føroya Tele, ávikavist Vodafone hevur monopol á terminering í egnum kervi, at hvørki heilsølu- ella smásølukundarnir hava keyparamakt, og at nýkomaragáttin er óvirkomiliga høg.

Skyldan skal tryggja móti, at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, diskriminerar mótvegis øðrum veitarum, tá talan er um terminering. Skyldan skal soleiðis tryggja, at termineringsveitarin undir sambærligum umstøðum veitir alternativum veitarum terminering til somu treytir sum innanhýsis deildum, dótturfeløgum ella samstarvsfeløgum. Harvið verður tryggjað, at kappingin um endabrúkararnar fer fram á jøvnum føti, og skyldan er eisini við til at tryggja incitament til at gera íløgur, innovera og produktútvikla á fastnetmarknaðinum.

Uttan skylduna um ikki diskriminátión, vildi Føroya Tele, ávikavist Vodafone, kunna selt terminering og samhúsing til innanhýsis kundar til lægri pris og betri treytir, enn til alternativar veitarar. Skyldan til ikki diskriminátión forbjóðar slíkari praksis.

Skyldan undirstuðlar tí javnbjóðis kapping á marknaðinum fyri fastnet terminering og samhúsing, til gagns fyri brúkararnar. Fjarskiftiseftirlitið metir, at skyldan er proportional og væl grundað sambært endamálinum við fjarskiftislógini.

1.6.3. Skylda til gjøgnumskygni

Fjarskiftiseftirlitið áleggur við heimild í FSL § 13 stk. 1, 2 og 3, Føroya Tele, ávikavist Vodafone, eina skyldu til gjøgnumskygni. Skyldan inniber skyldu til at geva atgongd til ávísar upplýsingar, í sambandi við at Fjarskiftiseftirlitið hevur álagt Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skyldu til ikki diskriminátión eftir FSL § 12.

Skyldan til gjøgnumskygni fevnir um, viðvíkjandi fastnet terminering og teimum hartil hoyrandi atknýttu tænastrunum:

1. at almannakunngerða standardtilboð viðv. terminering av PSTN, ISDN og VoIP B-felagum, og B-felagum, sum nýta eina krossporteringlíknandi tænastru,
2. at almannakunngerða standardtilboð viðvíkjandi felags nýtslu av bygningum v.m. (samhúsing), í sambandi við útvæksling av uppkallferðslu,
3. at geva atgongd til upplýsingar um treytir og handilslig viðurskifti í avtalum um sambinding við innanhýsis og uttanhýsis avtalupartar, herundir treytir fyri levering og nýtslu, prísir og tøknilig viðurskifti v.m.,
4. at geva atgongd til neyðugar upplýsingar í sambandi við at innganga avtalur um sambinding,
5. at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal útarbeiða eina Service Level Agreement (SLA) og Key Performance Indikatorar (PKI).

Viðv. 1 og 2, so fylgir tað av FSL § 13 stk. 3, at við tað at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, hevur fingið álagt skyldu um óbuntaða atgongd til fastnet terminering og hartil atknýttar tænastrur, so skal eitt standardtilboð almannakunngerðast. Av skylduni um ikki diskriminátión í FSL § 12 fylgir, at standardtilboðið skal vera nóg óbuntað, at tað tryggjar, at aðrir veitarar ikki gjalda fyri hentleikar, ið teir ikki vilja hava, og sum inniheldur eina lýsing av teimum útbjóðaðu tænastrunum og er útgreinað í staklutir og hartil hoyrandi treytir og prísir, j.b. FSL § 13 stk. 2.

Standardtilboðið skal neyvt og greitt lýsa tær tænastrurnar sum tilboðið fevnir um. Er prísurin í standardtilboðnum reguleraður, skal hetta greitt ganga fram. Eru prísir ella treytir, sum Føroya Tele, ávikavist Vodafone, kann broyta uttan endursamráðing (reguleraðir prísir og spesifikátiónir t.d.), skal hetta eisini framganga greitt, fyri hvørja tænastru ella atknýtta tænastru sær. Skjal 1 í broti 1.7 á síðu 27 lýsir nærri minstkrøvini til innihaldið í standardtilboðnum sambært hesu skyldu.

At Føroya Tele, ávikavist Vodafone, hevur skyldu til at almannakunngerða eitt standardtilboð, setur ikki til viks skylduna sum Føroya Tele, ávikavist Vodafone, hevur sambært FSL § 7 um at samráðast um avtalur um kervisatgongd og sambinding við individuelt avtalaðum treytum, umstøðum og prísnum v.m. við alternativar veitarar. Skyldan um at almannakunngerða standardtilboð kemur heldur ikki í staðin fyri skylduna “*at samráðast við veruligum og reiðuligum ætlanum við alternativar veitarar, ið søkja um atgongd*”, j.b. skylduna um kervisatgongd í broti 1.6.1 á síðu 13. Føroya Tele, ávikavist Vodafone, kann soleiðis ikki við at vísa til standardtilboðið avvísa at samráðast um aðrar prísir, prísmyndlar ella treytir enn standardtilboðið.

Standardtilboðið skal sendast Fjaraskiftiseftirlitinum í seinasta lagið samstundis sum tað verður almannakunngjørt. Almannakunngerðing av fyrsta standardtilboðnum sambært hesu skylduni skal fara fram í seinasta lagi 1. oktober 2017.

Viðv. 3 og 4 skulu Føroya Tele, ávikavist Vodafone, eftir umbøn frá alternativum veitara seinast 1 viku eftir umbønina útlevera allar upplýsingar sum eru viðkomandi í sambandi við at innganga avtalur um kervisatgongd í sambandi við terminering. Talan kann vera um treytir og umstøður, tænastrunærlýsingar (spesifikátiónir), handilslig viðurskifti, herundir millum annað treytir fyri levering og nýtslu, prísir og tøknilig viðurskifti v.m., sum eru í avtalum um kervisatgongd sum eru gjørdar við innanhýsis og uttanhýsis avtalupartar. Skyldan fevnir um allar viðkomandi upplýsingar, uttan avmarkingar.

Viðv. 5 skal ítøkiliga innihaldið í SLA og KPI ásetast í samstarvi við heilsølukundarnar. KPI skulu sum minstamát fevna um bílegging, levering, feilrættan og QoS. Herumframt er fylgjandi galdandi:

- Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal menna og rinda fyri tey amboð ið eru neyðug, til tess at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, er ført fyri at máta teir KPI sum Føroya Tele, ávikavist Vodafone, í løtuni ikki er ført fyri at máta, tó við atliti til at hetta skal vera rímiligt og proportionalt.
- Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal hálvárliga uppgera og á heimasíðuni hjá FT-Net, ávikavist Vodafone, almannakunngera KPI uppgjørt og bólkað hvør sær fyri veitingar ið koma undir ávikavist innanhýsis og uttanhýsis sølu (innanlýsis og uttanhýsis heilsølukundar).
- SLA við tilhoyrandi KPI standardum skal leggjast við sum skjal til standardtilboðið.

Omanfyristandandi sløg av upplýsingum og kunning eru dømir, og ikki ein úttømandi lýsing av hvørji sløg av upplýsing ella kunning skyldan fevnir um. Skyldan um gjøgnumskygni fevnir eisini um at geva frameftirlýtandi upplýsingar, herundir um ætlaðar broytingar ella nýggjar termineringstænastrur ella atknýttar tænastrur til terminering, sum javnseta alternativar veitarar í kappingini við Føroya Tele, ávikavist Vodafone.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Fjaraskiftiseftirlitið

Skyldan til gjøgnumskygni er óheft av, hvussu Føroya Tele, ávikavist Vodafone, samtakið innanhýsis velur at allýsa, strukturera og organisera sína organisatión, sína tøkni, sínar tænastrur ella líknandi.

Fjaraskiftiseftirlitið kann í serstøkum og ítøkiligum førum loyva, at ávísir upplýsingar ella spesifikatiónir ikki skulu almannakunngerðast.

Grundgevingar fyri skyldu til gjøgnumskygni

Endamálið við skylduni um gjøgnumskygni er at gera tað lættari hjá eksternum veitarum at gera avtalur um kervisatgongd og styrkja álitid á, at avtalur um kervisatgongd verða bjóðaðar til ikki diskriminerandi treytir. Frameftirlýtandi upplýsingar um komandi kervisatgongdartænastrur eru somuleiðis við til at stuðla undir skylduna til kervisatgongd og til ikki diskriminatión.

Skyldan stuðlar undir skylduni til ikki diskriminatión, og tryggjar, at alternativir veitarar kenna síni rættindi sambært skylduni um kervisatgongd.

Uttan skylduna um gjøgnumskygni, so høvdu alternativir veitarar ikki havt móguleika fyri at kenna tær treytir, sum Føroya Tele sjálv, ávikavist Vodafone sjálv, og aðrir alternativir veitarar kunnu keypa tænastrurnar til.

Skyldan um, at allar heilsølutænastrur verða almannakunngjördar gjøgnum heimasíðuna hjá FT-Net, ávikavist Vodafone, hevur til endamáls at tryggja, at veitarar ikki skulu hava fyri neyðuni at leita á fleiri stöðum, og at tað ikki skal vera ein fortreyt, at teir vita ella seta seg inn í, hvar í Føroya Tele, ávikavist Vodafone, samtakinum ymisku tænastrurnar verða framleiddar og veittar.

Skyldan um SLA og KPI tænar til tess at eksternir veitarar skulu hava móguleika fyri at velja tænastrustöði og ískoytisveitingar, og tryggja at veitarar við kervisatgongd hava sama móguleika sum Føroya Tele, ávikavist Vodafone, til at geva sínum kundum upplýsingar um væntaðar tíðir fyri levering, feilrættan v.m. Skyldan ger tað eisini lættari hjá Fjaraskiftiseftirlitinum at hava eftirlit við, at ikki diskriminatiónsskyldan verður hildin.

Fjaraskiftiseftirlitið metir tí, at skyldan um gjøgnumskygni er proportional og væl grundað sambært endamálinum við fjaraskiftislógini.

1.6.4. Skylda til prístamarhald

Fjaraskiftiseftirlitið áleggur við heimild í FSL § 15 stk. 1 og 2 Føroya Tele eina skyldu til rímligar prísir. Við rímligar prísir skal skiljast, at prísirnir skulu ásetast grundað á veruliga kostnaðin íroknað eina rímliga renting.

Hetta er sama skylda sum var í konsessiónini fyri Føroya Tele²¹ undir gomlu fjaraskiftislógini.

Sambært FSL § 15 stk. 2 ásetir Fjaraskiftiseftirlitið hvør prísásetingarháttur skal nýtast.

Ein vanligur prísásetingarháttur fyri telefoni er LRAIC²², sum m.a. hevur teir fyrimunir, at stöði verður tikið í einum nýggjum og nútímans fastnet kervi ríkið av einum effektivum veitara, sum fær eina marknaðar-konforma renting av ílagda peninginum. Harvið verður upprunaveitarin tryggjaður eina renting, alternativir

²¹ Í konsessiónini, § 11, var skyldan orðað soleiðis: “Gjald, sum FT leggur á tænastru fyri at lata annan konsessión[s] hava nýta fjaraskiftiskervi, skal miða eftir, hvør tann veruligi kostnaðurin er, ið tann ber, sum viðkomandi fjaraskiftiskervi rekur, rímligur vinningur íroknaður” (Vinnumálastýrið, 1999).

²² “Long Run Average Incremental Cost”.

veitarar fáa atgongd til somu marknaðartreytir sum upprunaveitarin, og alternativir veitarar hava framhaldandi eitt incitament til at gera egnar íløgur, í tann mun at teirra volumen er stór nokk til at bera íløguna.

ES lond brúka, eftir tilmæli frá ES kommissiónini (O.J. 2009/396/EC), prísásetingarháttin “*Pure LRIC*” til fastnet terminering. Munurin í mun til LRAIC er, at eftir “*Pure LRIC*” háttinum skal termineringin bert rinda langtíðar marginalkostnaðin sum termineringin hevur við sær. Termineringin skal soleiðis ikki luttaka til at dekkja felagskostnað, og marginalkostnaðurin skal grundast á hvat termineringin kostar marginalt at framleiða omaná aðrar tænastr, tá hesar longu hava býtt beinleiðis útreiðslurnar sínamillum (“*avoidable cost*”). Hetta er ein “*Smyril siglir álíkavæl*” áskoðan, har termineringin einans skal avroknast eftir hvat tað kostar marginalt at framleiða terminering, tá tele-skipanin koyrir “*álíkavæl*” og hevur fingið dekkjað sínar kostnaðir til tann partin.

Orsøkin er, at terminering kann síggjast sum ein tvær-síðu marknaður²³, har báir partar av marknaðinum hava gagn av termineringini. Tann sum ringir upp (A-felagin) ger tað sjálvandi tí viðkomandi hevur gagn av tí. Men tann sum tekur telefonina (B-felagin) ger tað eisini, tí viðkomandi væntar at tað er gagnligt. So báir partar hava fyrimum av termineringsveitingini. Hinvegin, so er tað ein vanlig meginregla, at tann sum er orsøkin til kostnaðin eisini ber kostnaðin²⁴, til tess at tryggja effektivitet (O.J. 2009/396/EC, pp. 69, para 15).

Tað, at tað er veitarin hjá B-felaganum sum framleiðir termineringina, men ikki kundin hjá honum sum ber kostnaðin, ger, at jú minni termineringskostnaðurin víkir frá tí “*sanna*” langtíðar marginalkostnaðinum, jú minni avlagar prísurin kappingina millum fastnet- og fartelegi terminering, og millum veitarar sum hava assymetriskar marknaðarpartar og terminerings-ferðslu (O.J. 2009/396/EC, pp. 69, para 13).

Eins og nevnt í ritinum “*Marknaðaravgerð - heilsølumarknaðurin fyri fastnet access (originering) – marknaður 2*”, brotið 1.8.4 um skyldu til prístamarhald, so metir Fjaraskiftiseftirlitið ikki, at kostnaðurin av at gera og leypandi dagføra ein LRAIC myndil fyri føroyska fastnetið stendur mót við úrslitið, og ein slíkur myndil fyri hinar fastnet tænastrnar er fortreytin fyri at tað gevur meining at gera ein “*Pure LRIC*” myndil fyri terminering, tí hann byggir á at hinar tænastrnar eru avroknaðar eftir LRAIC meginregluni.

Fjaraskiftiseftirlitið hevur seinastu árin latið gera sokallaðar “*benchmark kanningar*”. Ein kanning var gjørd av access og terminering á føroyska marknaðinum, nevnd: “*Analyse af koblet samtrafik på det færøske telemarked*”, dagf. 1. september 2014 (Nordic Connect, 2014a). Benchmark londini sum innganga í kanningina eru Danmark, Noreg, Svøríki og Luxembourg²⁵ (BP4-2014)²⁶. Øll hava tey reguleraðar termineringsprísir, Luxembourg og Noreg samsvarandi LRAIC, og Danmark og Svøríki samsvarandi Pure LRIC myndlinum. Benchmark prísirnir avspegla soleiðis kostnaðargrunndaðar prísir í nevndu londum. Niðurstøðan har var, at samanvigaði miðalprísurin fyri terminering í benchmark londunum var 0,0193 kr. pr. minutt²⁷.

Fjaraskiftiseftirlitið tók 23. apríl 2015 støðu til eina kæru frá Vodafone um termineringsprísir. Føroya Tele ásetti á hesum grundarlagi nýggjar prísir pr. 1. mai 2015, soleiðis:

²³ Enskt: “*two-sided market*”.

²⁴ Enskt: “*the causation principle*”.

²⁵ Luxembourg, sí: http://www.rrt.lt/en/for-business/promotion-of-competition/regulatory-accounting-and-6a63.html#Wholesale_price_regulation.

²⁶ BP4-2014 stendur fyri “*Best Practice*” umboðandi 4 lond, og benchmark er frá 2014.

²⁷ Samanvigingin tekur hædd fyri miðalsamrøðulongdini í minuttum ávikavist peak og off-peak.

Heilsølumarknaðir fyrri fastnet terminering

- Terminerings-gjald-peak: 0,0206 kr./minutt.
- Terminerings-gjald-off-peak: 0,0120 kr./minutt.
- Uppringingargjald: 0,0230 kr. pr. uppringing.

Samanvigað geur hetta ein miðalprís (íroknað uppringingargjald) uppá 0,0232 kr. pr. minutt. Samanlagt bleiv soleiðis talan um eina samlaða lækking uppá 59% í mun til prísirnar frammanundan benchmarkkanningini²⁸, men framvegis 20% hægri 2014-benchmark.

Íslenska fjaraskiftiseftirlitið nýtir eisini benchmark, og hefur í 2016 ásett termineringsprísir fyrri 2017 í Íslandi grundað á benchmark fyrri 17 lond (BP17-2016) í ES/EEA, sum lúka treytirnar um Pure LRIC prís-áseting. Úrslitið var at prísurin í benchmarklondunum er 0,10 € cent²⁹ pr. minutt (Póst og Fjaraskiptastofnum, 2016, pp. 16-20). Umroknað til danskar krónur³⁰ geur tað ein termineringsprís uppá 0,00745 kr. pr. minutt^{31 32}. Sostatt eru froyysku termineringsprísirnir uppá samanvigað 0,0232 kr. pr. minutt p.t. góðar 3 ferðir so høgir sum í nevndu benchmark londum, og 3 ferðir so høgir sum prísirnir í Íslandi.

Fjaraskiftiseftirlitið hefur latið BP4-2014 kanningina dagføra við galdandi prísnum pr. 1. apríl 2017 í benchmarklondunum. Úrslitið er endurgivið í talvu 1 niðanfyri.

Termineringsprísir - benchmarks BP4 2017 og 2014 vs. FT					
	FT-Net '17	ΔFT-Net	BP4-2017**	ΔBP4	BP4-2014*
Danmark		584%	0,0034 kr.	-36%	0,0053 kr.
Luxembourg		122%	0,0104 kr.	-76%	0,0426 kr.
Noregi		374%	0,0049 kr.	-79%	0,0237 kr.
Svøríki		345%	0,0052 kr.	-7%	0,0056 kr.
Miðal	0,0232 kr.	391%	0,0060 kr.	-69%	0,0193 kr.
Indeks (2017=100)	388		100		323
Indeks (2014=100)	120				100
* Kelda: Nordic Connect 2014, p. 10 (benchmark uppgjörður pr. 01.07.2014)					
** Kelda: Nordic Connect 2017 (benchmark uppgjörður pr. 01.04.2017)					

Talva 1 Termineringsprísir vs. benchmark 2017 og benchmark 2014

²⁸ Froya Tele hevði í fyrsta umfarið valt sjálv at lækka prísir á terminering við 30% 1. oktober 2014. Vodafone kærði, tí lækkingin var ov lítil. Fjaraskiftiseftirlitið gav Vodafone viðhald í kæruni.

²⁹ T.e. 0,001 €.

³⁰ Umrokningin er gjörd til kursin 745,0007, sum var miðal kursurin fyrri € í 2. ársfjórðingi 2016, sum er sama tíðarskeið sum Íslenska Póst og Fjaraskiptastofnum nýtti.

³¹ Íslenska fjaraskiftiseftirlitið hefur ásett origineringsprísir fyrri 2017 samsvarandi hesum (Póst og Fjaraskiptastofnum, 2016, pp. 16-20).

³² Tað skal viðmerkjast, at íslensku benchmark prísirnir ikki eru útroknaðir eftir samrøðulongdunum og nøgdarferðslubýtinum sum er galdandi í Froyum ávikavist *peak* og *off-peak*. Hetta kann gera, at tøluni ikki eru fult sambærilig við BP4-2014 kanningina hjá Fjaraskiftiseftirlitinum. Men Fjaraskiftiseftirlitið metir kortini, at tøluni geva eina greiða ábending um prísstöðið, tí onki av benchmark londunum hefur nakað uppringingargjald og flestu londini hava sama prís fyrri *peak*- og *off-peak* tíðir. Í teimum londunum, har skilt verður millum *peak* og *off-peak*, er prísurin umroknaður til ein miðalprís. Har upplýsingar eru til tess, er hædd tikin fyrri samrøðulongd. Annars er bert vanligt aritmetiskt miðal brúkt (Póst og Fjaraskiptastofnum, 2016, p. 17). Hetta kann gera, at tøluni ikki eru fult sambærilig við BP4-2014 kanningina hjá Fjaraskiftiseftirlitinum. Men við tað at onki uppringingargjald er í benchmark londunum, so er feilmargin bert knýtt at muninum í samrøðulongd fyrri *peak* og *off-peak* tíðarskeið í teimum londum, har aritmetiskt miðal er nýtt.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Benchmark prísirnir eru umroknaðir til minuttprísir grundað á tær samrøðulongdir og *peak/off-peak* ferðslubýtið sum var galdandi í kanningini frá 2014. Fjarskiftiseftirlitið hevur ikki grund til at halda, at samrøðulongdirnar og býtið av samrøðum *peak* og *off-peak* í Føroyum, sum vóru galdandi í 2014 benchmark kanningini, hava broytt seg munandi.

Sum talvan vísir, eru prísirnir í benchmark londunum fallin munandi, soleiðis at føroysku prísirnir nú eru 3,88 ferðir so høgir sum BP4-2017, har teir vóru 20% hægri enn benchmark eftir seinastu príslækking, ið var pr. 1. mai 2015. Serstakliga er prísurin fallin í Luxembourg og Noregi. Høvuðsorsøkin er, at farið er yvir til "Pure LRIC".

Fjarskiftiseftirlitið tekur av somu orsøkum sum eru nevndar omanfyri, undir við, at termineringsprísurin á fastneti verður roknaður eftir "Pure LRIC" háttinum.

Fjarskiftiseftirlitið metir tí, at prísirnir sum vóru ásettir út frá 2014 benchmark kanningini eru ov høgir í dag.

Fjarskiftiseftirlitið ásetir tí hesar mestuprísir fyri fastnet terminering (PSTN, ISDN, VoIP og krossporteringslíknandi tænastr) at galda pr. 1. oktober 2017:

- Peak 0,0120 kr. pr. minutt (t.e. -42%%)
- Off-peak 0,0120 kr. pr. minutt (t.e. óbroytt)
- Uppkall 0,0000 kr. pr. minutt (t.e. strikast)

Við øðrum orðum dettur uppkallgjaldið burtur fyri terminering, og *peak* og *off-peak* prísirnir verða eins. Samanvigaði prísurin kemur tí at lækka við 52% í mun til verandi prísir, og blívur 0,0120 kr. pr. minutt. Tá er prísurin framvegis tvífalt so høgur sum benchmark, og 15% hægri enn í Luxembourg, sum er dýrasta landið í benchmark kanningini.

Føroya Tele, ávikavist Vodafone, kann áseta lægri prísir, men skal sambært skylduni um ikki diskriminátión selja terminering til somu prísir til innanhýsis nýtslu sum til alternativar veitarar.

Fjarskiftiseftirlitið fer ætlandi at dagføra benchmark fyri terminering á fastneti í 2018, og verður føroyski prísurin tá endurskoðaður.

Grundgevingar fyri skyldu til prístamarhald

Føroya Tele, ávikavist Vodafone, eru monopolistar í sínum egna kervi, tá tað kemur til terminering. Heilsølukundarnir hava ikki keyparamakt.

Endamálið við at áleggja Føroya Tele, ávikavist Vodafone, eina skyldu um prístamarhald er, at økja effektivitetin og skapa burðardyggja kapping, til frama fyri brúkararnar.

Uttan reguleraðar prísir verður termineringsprísurin ásettur væl omanfyri veruliga kostnaðin. Tað skaðar kappingina, gevur ov høgur prísir í smásøluíðinum, minskar nýtsluna og skerjir tí brúkaravælfærdina.

Fjarskiftiseftirlitið metir, at verandi Pure LRIC grundaðu benchmark prísir geva eina rímliga ábending um, hvat kostnaðurin íroknað ein rímligan vinning er av fastnet terminering. Fjarskiftiseftirlitið dugir ikki at síggja nakað argument fyri at hava eitt uppkall-gjald ið merkir, at stuttar samrøður gerast lutfallsliga dýrari enn longri samrøður. Fjarskiftiseftirlitið dugir heldur ikki at síggja nakað argument fyri, at prísurin fyri *peak* og *off-peak* skal vera ymiskur; ongin fløskuhálsur er fyri taluferðslu á fastneti, sum kann rættvísgera ymiskar prísir.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Ásannandi at stór spjaðing er í termineringsprísunum millum lond, hevur Fjarskiftiseftirlitið valt eina skynsamiliga tilgongd.

Verður skyldan ikki áløgd, hevur Føroya Tele, ávikavist Vodafone, eitt incitament til at áseta heilsøluprísir fyri fastnet terminering, sum eru hægri enn kostnaðurin íroknað rímiligan vinning. Tað er til skaða fyri kappingina.

Fjarskiftiseftirlitið metir, at skyldan til prístamarhald er rímilig og proportional, og væl grundað sambært endamálinum við fjarskiftislógini.

1.6.5. Skylda til roknskaparligt sundurbýti

Ein skylda um roknskaparligt sundurbýti er ein skylda um, at gera roknskap fyri ávísar aktivitetir, sum ein RMS veitari hevur fingið álagt at veita kervisatgongd til eftir FSL §§ 10 og 11.

Fjarskiftiseftirlitið áleggur við heimild í FSL § 14 stk. 1 Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skyldu at gera Roknskapir fyri tær tænar, sum Føroya Tele, ávikavist Vodafone, hevur fingið skyldu at geva kervisatgongd til, j.b. omanfyri. Roknskapirnir skulu setast upp fyri einstøku tænastrøki³³ á sama hátt sum um tey einstøku tænastrøki vóru serskiltar fyrirøkur. Hetta merkir ítøkiliga, at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal seta upp serskiltan roknskap fyri terminering í heilsølu av PSTN, ISDN, VoIP og krossporteringslíknandi tænastrøki, herundir spesifisera í sølu innanhýsis og til aðrar veitarar.

Roknskapurin skal setast upp í samsvari við tær roknskaparreglur, sum eru í viðhefta skjali 2, j.b. brot 1.8 á síðu 29. Skjalið lýsir meginreglurnar fyri, hvussu Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal seta tænastrøkiroknskapin upp, og hvørji krøv verða sett til avrokningarmeginreglur, skjalprógv, vátanir, tíðarfreistir v.m.

Grundgevingar fyri skyldu til roknskaparligt sundurbýti

Føroya Tele, ávikavist Vodafone, er hvat tænastrøki viðvíkir vertikalt integrera, og hjá Føroya Tele verður fastnet økið hartil veitt av fleiri feløgum í samtakinum. Við skylduni um roknskaparligt sundurbýti fáast til vega neyvari upplýsingar um termineringsøkið, enn til ber at fáa burtúr verandi uttanhýsis roknskapum. Herundir fáast upplýsingar um innanhýsis avrokningarprísir v.m.

Endamálið við skylduni til roknskaparligt sundurbýti er at skapa gjøgnumskygni, fyrirbyggja kappingaravlagandi krossubsidiering og fyrirbyggja diskriminering av alternativum veitarum.

Fjarskiftiseftirlitið metir tí, at skyldan um roknskaparligt sundurbýti er proportional og væl grundað sambært endamálinum við fjarskiftislógini.

1.6.6. Ígildiskoma

Omanfyristandandi skyldur eftir FSL § 10 stk. 1 nr. 1 – 3 og 5 koma í gildi 1. oktober 2017. Skyldan um roknskaparligt sundurbýti eftir FSL § 10 stk. 1 nr. 4 kemur í gildi 1. januar 2017.

³³ Produkt økini.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

- e. Reglur fyri allokering av plássi, har samhúsingarviddin er avmarkað.
- f. Reglur fyri hvussu alternativir veitarar kunnu fáa atgongd til at skoða (inspicera) fysiskar samhúsingarlokatióinir, herundir eisini lokatióinir har Føroya Tele, ávikavist Vodafone, hevur valt ikki at geva tilsøgn um samhúsing vísandi til manglandi kapasitet.
- g. Trygdarfyriskipunir og -tiltøk fyri samhúsingarstöðini, herundir trygdarnormar.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

1.8. Skjal 2 - Roknskaparreglur

Skjal til heilsølumarknaðin fyri fastnet terminering, marknaður 3³⁴.

Roknskaparreglur.

1 Nágreiningarstigið fyri tænastrækkingini í roknskapunum

1.1 Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal føra serstakar rakstrarroknskapir fyri tey einstøku tænastrækkingini hjá Føroya Tele, ávikavist Vodafone, sbrt. pkt. 1.2, á sama stigi, sum verður kravt av rættarlaga óheftum vinnufeløgum sbrt. anordning nr. 1355 frá 9. december 2007 om ikrafttræden for Færøerne af årsregnskabsloven, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 45 frá 6. mai 2016 (ársroknskaparlógini).

1.2 Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal gera serstakar roknskapir fyri tænastrækkingum, sum fevna um hvørja einstaka tænastrækking, sum Føroya Tele, ávikavist Vodafone, sbrt. hesi marknaðaravgerð er álagt at veita kervisatgongd til.

2 Yvirskipað innihald í roknskapunum.

2.1 Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal eina ferð árliga gera rakstrarroknskapir fyri tey einstøku tænastrækkingini, nevnd í pkt. 1.2.

2.2 Teir í pkt. 2.1 nevndu rakstrarroknskapir skulu innihalda eina rakstraruppgerð, eina uppgerð yvir ílagdan kapital og eina uppgerð yvir innanhýsis handil millum einstøku tænastrækkingini. Ílagdi kapitalurin fevnir um immateriella og materiella støðisogn, og um ikki-rentuberandi ogn í umferð frádrigið ikki-rentuberandi skuld undir ílagda kapitalinum.

2.3 Meginreglurnar í ársroknskaparlógini viðvíkjandi máting og innrokning verða at nýta, í tann mun hesar ikki eru í stríð við ásetingar í hesum skjali.

2.4 Fyri Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal sum heild gerast ein rakstrarroknskapur, sum nevndur í pkt. 2.1-2.2. Rakstrarroknskapurin skal stemma við roknskapirnar í teimum einstøku tænastrækkingunum, sum nevnd í pkt. 1.2.

3 Meginreglur fyri avrokning

3.1 Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal í sambandi við gerð av serligu rakstrarroknskapunum fyri tey einstøku tænastrækkingini, sbrt. pkt. 1 og 2, nýta fylgjandi avrokningarmeginreglur:

- a) Innanhýsis avrokning av veitingum millum eitt sjálvstøðugt tænastrækking og restina av fyrirkunni annars, undir hesum nýtsla av felags framleiðslueindum, skal verða til marknaðarprís.
- b) Fyri innanhýsis brúk av veitingum, sum svara til tænastrækking, sum eru fevndar av skyldini um ikki-diskriminátión, jb. brot 1.6.2 í hesi marknaðaravgerð, verða nýttir prísir, sum svara til prísir nýttar uttanhýsis.
- c) Um tað ikki ber til at seta ein marknaðarprís, sbrt. a) og b), skal ein útrokning gerast av tí kostnaði, sum er knýttur at framleiðsluni av tænastrækkingunum, íroknað rímilligan vinning av viðkomandi íløgukapitali.

³⁴ Roknskaparreglurnar fylgja sama leisti sum skjal 5 til: "Engrosmarkedet for fastnetterminering (marked 3) – Markedsafgørelse over for TDC samt markedsafgrænsning og markedsanalyse", dagfest 18. december 2013 (Erhvervsstyrelsen, 2013c).

- d) Uttan mun til a)-c), skal flyting av materiellum ella immateriellum støðisgnum millum tey einstøku tænastrækini fara fram til bókaða virðið.

3.2 Uttan mun til pkt. 3.1, skal tað í teimum í pkt. 1 og 2 nevndu roknskapum fyri tænastræk, sum eru fevndar av eini skyldu um prístamarhald, j.b. brot 1.6.4 í hesi marknaðaravgerð, verða avroknað til prísir, sum eru í samsvari við innihaldið av hesi skyldu.

3.3 Teir í pkt. 1 og 2 nevndu roknskapir skulu skjálprógva, at Føroya Tele, ávikavist Vodafone, í verki hefur nýtt tær treytir, prísir o.a. í sambandi við avrokning millum deildir, dótturfeløg og líknandi hjá veitaranum, sum eru sett upp í sáttmálaligum sambindingarmarkamótum millum tey einstøku tænastrækini.

4 Meginreglur um býti av kostnaði

4.1 Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal í sambandi við gerð av serstøku rakstrarroknskapunum fyri tey einstøku tænastrækini, sbt. pkt. 1 og 2, nýta aktivitetsgrundað sundurbýti av kostnaði³⁵ (ABC), sbt. pkt. 4.2 niðanfyri. Í allýsingini av aktivitetunum skal tað so vítt møguligt takast atlit til hvussu variabli kostnaðirnir eru í mun til tær tænastræk, sum aktivitetirnir endaliga verða býttir á.

4.2 Býti av kostnaðinum skal gerast við fyriliti til meginreglurnar, nevndar niðanfyri:

- a) Kostnaðir viðvíkjandi aktivitetum, sum bara viðvíkja einari tænastræk og sum verða mettir at variera við tænastræki (beinleiðis kostnaðir), verða førdir beinleiðis til tænastræki.
- b) Kostnaðir frá aktivitetum, sum viðvíkja og variera við fleiri tænastrækum (felags kostnaðir), verða so vítt gjørligt býttir millum tær einstøku tænastrækurnar, grundað á eina greining av upprunanum til kostnaðirnir.
- c) Fyri aktivitetir, har tann í b) nevnda greining ikki er møgulig, skal kostnaðurin býttast við støði í einum óbeinleiðis tilknýti til eitt ella fleiri sløg av aktivitetum, har beinleiðis tilknýti ella býti ikki er møguligt. Slíkt tilknýti verður grundað á sambærigan variabilitet.
- d) Aktivitetir, sum ikki kunnu býttast sbt. a)-c), verða býttir lutfallsliga eftir summinum av kostnaði, ið hefur sambærigan variabilitet.

4.3 Inntøkur, sum ikki fáast til vega sum liður í, at veitarin hefur um hendi aktivitetirnar fyri eina tænastræk, skulu ikki takast uppí roknskapin fyri tænastrækini. Inntøkur, sum ikki eintýðugt stava frá aktivitetum fyri eina tænastræk, verða býttar millum viðkomandi tænastræk við støði í samlaðu inntøkunum fyri tær viðkomandi tænastrækurnar ella samlaða kostnaðinum fyri tær viðkomandi tænastrækurnar, býtt sbt. pkt. 4.2, litra a)-d).

4.4 Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal tryggja, at tað verður framd ein nóg mikið nágreinilig dátuskráseting, soleiðis at útrokningarskipanin, sum nýtir fíggjarligar upplýsingar (roknskaparkontering ella transaktiónsskrásetingar) og ikki-fíggjarligar upplýsingar (tíðarnýtslukanningar, hagtøl, stakroyndir og/ella metingar) til býti av kostnaðinum til tær einstøku aktivitetirnar og tær einstøku tænastrækurnar, gevur eina rættvísandi mynd av inntøkum og kostnaði, knýtt at einstøku tænastrækjunum.

5 Grundarlagið fyri roknskapunum

³⁵ Enskt: "Activity Based Costing", stytt ABC.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

Fjaraskiftiseftirlitið

5.1 Roknskapir, sum verða gjørdir sbrt. pkt. 1 og 2, skulu gerast við støði í teimum faktiskt skrásettu kostnaðunum, inntøkunum v.m. í sama roknskaparári, umframt fyri tær materiellu støðisognirnar, við støði í tí upprunaliga keypsvirðinum, við frádrátti fyri akkumuleraðar avskrivningar (søguligir kostnaðir).

6 Roknskaparskjalprógv

6.1 Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal skjalprógva, hvussu roknskaparnir, sum skulu gerast sbrt. pkt. 1 og 2, eru gjørdir, undir hesum:

- a) Nýttar roknskaparmeginreglur.
- b) Meginreglur fyri býti av inntøkum, kostnaði og fíggjarstøðupostum, sbrt. pkt. 4.
- c) Meginreglur fyri innanhýsis avrokning, sbrt. pkt. 3.
- d) Lýsing av útrokningarskipanini, sbrt. pkt. 4.4.
- e) Nýttar ikki-fíggjarligar upplýsingar, sbrt. pkt. 4.4.
- f) Listar yvir einstøku tænastrarnar, aktivitetirnar og kerviskomponentarnar.

7 Innihaldið av roknskapum og innlatingarfreistir

7.1 Føroya Tele, ávikavist Vodafone, skal lata tænastrarkisroknskapirnar, umframt samtaksroknskapir og ársfrágreiðing fyri alla fyrirkuna, til Fjaraskiftiseftirlitið, í seinasta lagi 6 mánaðir eftir at roknskaparárið er endað.

7.2 Teir í pkt. 7.1 nevndu roknskapir skulu innihalda:

- a) Leiðsluátekning.
- b) Rakstrarroknskapir, sbrt. pkt. 2.1-2.2.
- c) Uppgerð og avstemman av innanhýsis handli, sbrt. 2.2.
- d) Avstemman við tann vinnufelagsrættarlaga roknskapin, sbrt. pkt. 2.4.

7.3 Teir í pkt. 7.1 nevndu roknskapir skulu verða grannskoðaðir av einum løggildum grannskoðara og skulu innihalda átekning frá grannskoðara um, at roknskapirnir eru gjørdir í samsvari við skylduna um roknskaparligt sundurbýti, sum Føroya Tele er álagt á hesum marknaði og við tí í pkt. 6 nevnda roknskaparskjalprógv.

8 Framløga og broyting av roknskaparskjalprógvum

8.1 Saman við fyrstu innlating av teimum í pkt. 7.1 nevndu roknskapum, skal viðleggjast roknskaparskjalprógv fyri gjørda roknskapin, jb. pkt. 6.

8.2 Við seinni innlatingum av teimum í pkt. 7.1 nevndu roknskapum, skal upplýsast um møguligar broytingar í teimum í roknskaparskjalprógvunum settu meginreglum, sbrt. pkt. 6.

Heilsølumarknaðir fyri fastnet terminering

1.9. Keldur

Coll, E. C., 2016. *Telecom 101*. 4th (Kindle Edition) ed. Champlain NY: Teracom Training Institute.

EC, 2014. *Explanatory Note - Commission Recommendation on relevant product and service markets etc. Staff Working Document: (SWD(2014) 298)*, Brussels: European Commission.

Erhvervsstyrelsen, 2008a. *Markedsafgørelse over for TDC på engrosmarkedet for transporttjenester (marked nr. 10)*, København: Erhvervsstyrelsen.

Erhvervsstyrelsen, 2013d. *Engrosmarkedet for fastnet terminering (marked 3) - Markedsafgørelse over for TDC A/S samt markedsafgrænsning og -analyse*. [Online]

Available at: <https://erhvervsstyrelsen.dk/gældende-afgoerelser>

[Accessed 11 December 2016].

FT-Net, 2014a. *Aftale om koblet samtrafik mellem Føroya Tele (P/F Telefonverkið) og P/F Xxxx*. [Online]

Available at: <http://www.ftnet.fo/Default.aspx?pageid=6729>

[Accessed 04 August 2016].

Nordic Connect, 2014a. *Analyse af koblet samtrafik på det færøske telemarked - En analyse udarbejdet af Nordic Connect for Fjarskiftiseftirlitið, 1. september 2014*, Tórshavn: Fjarskiftiseftirlitið.

O.J. 2009/396/EC, 2009. Commission Recommendation of 7 May 2009 on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU. *Official Journal of the European Union*, Issue L 124, pp. 67-74.

O.J. 2014/710/EU, 2014. Commission Recommendation of 9 October 2014 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation etc.. *Official Journal of the European Union*, 2014(L 295), pp. 79-84.

Póst og Fjarskiptastofnum, 2016. *Wholesale tariff for call origination and termination on the public telephone network provided at a fixed location - October 2016*, Reykjavík: Póst og Fjarskiptastofnum.